

— R ý m a ř o v s k ý —
horizont

Čtrnáctideník regionu Rýmařovska

číslo 20/2012

vyšlo 2. 11. 2012

cena 15 Kč

Koncert pro Kouzelnou buřinku se konal již popáté

Hofmistrova závěť uzavřela brány hradu Sovince pro letošní rok

ročník XIV.

Devět hasičských jednotek zasahovalo v Břidličné u požáru stájí

Nedělní škola řemesel ve Stránském: Kaštánkohraní pro malé i velké

Úspěšné pražské finále Odznaku všestrannosti pro žáky ZŠ Rýmařov

Kaštánkohraní s vůní pečených brambor

V sobotu 20. října pozvalo Občanské sdružení Stránské všechny, kteří si rádi hrají (nejen) s kaštanů na každoroční Kaštánkohraní. V Nedělní škole řemesel byly pro malé i velké připraveny hry a soutěže, návštěva u zvířat na farmě a také podvečerní posezení u ohně.

Předposlední říjnový víkend měl počasí jako na objednávku, podzim na horách se ukázal v těch nejlepších barvách a sluníčko hrálo skoro prázdninově. Do Stránského se sjeli rodiče s dětmi na čtvrté Kaštánkohraní, odpoledne plné her a tvoření.

„Prvním impulsem pro tuto podzimní akci bylo zjištění, že dnešní děti ani nevědí, jak chutnají brambory pečené v ohništi. Vznikla z toho příležitost příjem-

ně se rozloučit s hezkými podzimními dny,“ vysvětluje Vladimíra Křenková z Občanského sdružení Stránské.

Nedělní škola řemesel, kterou manželé Křenkovi vytvořili na rodinné farmě a která letos v listopadu oslaví páté výročí svého trvání, po celý rok pořádá akce, jejichž smyslem je udržovat tradiční řemesla a seznamovat návštěvníky s životem na vesnici. V Nedělní škole se mohou zájemci naučit vytvářet vánoční nebo velikonoční ozdoby z přírodních materiálů, zpracovávat ovčí vlnu, drátkovat, batikovat, péct chleba v peci, na jaře děti křtí nově narozená mláďata zvířat chovaných na farmě, v létě se koná soutěž v sekání trávy kosou.

Jako symbol podzimu si ve Stránském zvolili kaštanů, s nimiž se dá vyhrát na mnoho způsobů. Pro malé návštěvníky jich byla v sobotu připravená celá vanička. Nejprve se do her pustily děti; soutěžily v přesném míření, rychlosti a obratnosti, zahrály si kaštanový pétanque i na loď převážející náklad kaštanů z přístavu do přístavu. Nakonec se pustily do skládání dlouhého kaštanového hada. U stolu se k dětem při tvoření kaštanových zvířátek, šperků a dalších artefaktů přidali i rodiče.

Po celé odpoledne se mohly děti pohybovat po farmě a zblízka pozorovat zdejší zvířata, nejvíce pozornosti si vysloužila jehňata-

dvojčata a telátko, kobylika Prima povozila děti v sedle, ovce valašky se nechaly krmit senem. Prosluněné podzimní odpoledne završilo posezení u ohně s opékáním špekáčků a pečením brambor ve žhavém popelku. Občanské sdružení Stránské se ale nevěnuje jen řemeslům, chovu zvířat a ekologické výchově. Na 17. listopad připravují jeho členové lampiónový průvod jako recesistickou „vzpomínku na blbou dobu“, při níž dojde i na potopení legendární Aurory. V předvánoční době pozve Nedělní škola řemesel na výstavu betlémů a ukázkou vánočních zvyků.

ZN

Kavárna a fastfood Buřinka rozšiřuje své služby

Měsíc po otevření Kavárny a fastfoodu Buřinka využili její pracovníci podněty a nápady, které vzešly ze zákaznické anket, a rozhodli se inovovat a rozšířit své služby.

První novinkou je prodloužení provozní doby - kavárna je nyní otevřena od pondělí do pátku od 7 do 18 hodin. Hostům kavárny je k dispozici zdarma zabezpečo-

ný přístup k internetu prostřednictvím technologie Wi-Fi a také některé tituly denního tisku (MF Dnes, Blesk).

Pro žáky rýmařovských škol kavárna nabízí v době od 11.30 do 14.00 možnost zahrát si zdarma stolní tenis nebo stolní fotbal, aniž by si objednali cokoli z naší nabídky.

Samozřejmě se rozšířilo spekt-

rum prodávaných pochutin - nově si lze objednat těstovinové saláty (lososový s bagetkou, šunkovo-sýrový s bagetkou, špenátový, francouzský, italský), palačinky (s marmeládou a šlehačkou nebo Marlenku). Jídla si lze odnést s sebou v transportním menu boxu, stejně jako kávu. Výhledově se počítá s přípravou pečené se-

kané, svíčkové, klobásek, mini pizzy a dalších.

Co se nezměnilo, je usměvavý a ochotný personál, stejně jako obsluhující uživatelé sociálně terapeutické dílny - ti se velmi zlepšili ve svých dovednostech, o čemž se můžete přesvědčit nejlépe na vlastní oči. Všichni z Diakonie vás srdečně zvou k návštěvě kavárny. *Ilona Krupová*

Pár slov... o dětských představách

Dětství je podivuhodné období lidského života. Je zajímavé, kolik je v nás zakořeněno představ a iracionálních obav, které vybudily ze špatně vyslechnutých nebo špatně pochopených informací dospělých.

Můj bratranec v prvních ročnících základní školy věřil tomu, že československý prezident žije zdravým a přírodním životem, neboť bydlí v zahradě. Jakékoli opravy odmítal, protože tuto informaci mu sdělila soudružka učitelka Alenka, a ta má vždycky pravdu.

Mně zase rodiče při výletu po Jižní Moravě ukázali vysílač, z něhož se prý vysílá Večerníček. Abych se ujistila, že slyším správně, poukázala jsem tehdy na vrchol stožáru, a ptala se, jak se tam dostanou - a tatínek mi ukázal kovový žebřík krytý obručemi, který vedl odspodu až na vrchol. Dlouhá léta jsem proto oceňovala náročnou práci televizních hlasatelek, které klidně i v prosincových mrazech lezou po nebezpečném žebříku v krásných šatech, aby mi popřály dobrý večer. V letních měsících pak pro mě byl největším strašákem hmyz ve sklenici limonády. Vyslechla jsem totiž rozhovor dospělých, že kterýsi strýc vypil v lahvi žluté sodovky vosu a že ten strýc už zemřel. Pro jistotu jsem tedy na pití vždy vyžadovala slámku, tou by snad vos, která nosí jistou smrt, neprolezla.

Pravou pohromou pro citlivou dětskou duši však byly Rychlé šípky. Pravda, Rychlošípáci sice učili chlapce a dívky slušnému chování, soucitu s bližními a pomoci starším a nemohoucím, ale občas to autor trochu přehnal. Chytrému napověz, hloupého trkní, a většinou děti by myslím stačily náznaky. Třeba jako v případě, kdy Bohouš z Bratrstva kočičí pracky lezl pro letadélko do elektrických drátů - v závěru se všem dostane poučení od strážníka, že je lépe ztratit model než lidský život, a nikdy se nemáme dotýkat drátů a lézt na sloupy elektrického vedení. Stejně tak v případě zlého hochy Mencíře, který vymizíval známky na špatném vysvědčení - „Vysvědčení je úřední listina! Za jeho padělání dostanete oba dva čtyřku z mravů,“ říká pan ředitel.

Autoři zasadili dětem kruté výchovné úderky hned v několika příbězích. V historce o tom, že nemáme volat žertem o pomoc, se kvůli falešnému volání utopí dívka. V jiném příběhu jdou Rychlé šípky dokonce na pohřeb chlapce, který do dynamitové patrony bušil kamenem, a Mirek Dušín, jenž ho od tohoto počínání chtěl odradit a zachránit jej, končí zle zraněný v nemocnici.

To nejhorší však má teprve přijít: „Rychlé šípky v rachotu hromů“ nám líčí, jak dopadne člověk, který v bouři utíká. Chlapci se sejdou se zemědělci nad poměrně realisticky zobrazenou mrtvolou, a jeden z vesničanů pronáší: „Boží posel ho zasáhl - už mu není pomoci!“ Poučení pak zní: „Neutíkejte v polích před bouří! Ulehňte na zem! Neschovávejte se pod stromy, nepřibližujte se ke stožárům! Doma neseďte u otevřených oken!“ Nikdo, kdo takovou strašidelnou historku četl, si rozhodně v bouři okno neotevře.

Jiná příšerná příhoda líčí, co se nám stane, když budeme uhrát skákat do vody, a to i přes výslovné varování Mirka Dušína. Skončíme jako šedivá mrtvola, co ji hodinu hledali na dně rybníka. Lékař nad mrtvolou pak poučně praví: „Zavinil si smrt sám, protože skočil uhrát do studené vody! Neskákejte nikdy horkem rozpálení a zpocení do vody!“ Mám kamaráda, který po příjezdu k vodě vždy sedí nejméně půl hodiny na břehu - ano, je to pod vlivem této strašidelné historky. Představa, že bídne zhyne na srdeční mrtvici a chlapi na vorech budou do jeho mrtvoly píchat bidly, je pro něj příliš děsivá, a navíc - Rychlé šípky přece jasně řekly, že uhrátý člověk nemá skákat do vody!

Nekorunovanou královnou děsivých příhod Rychlých šípů je samozřejmě „Rychlé šípky radí: nepijte na ovoce!“. Jindra Hojer neposlechne varování kamarádů a pojí třešně, které následně zapije vodou ze studánky. Po zbytek příběhu se svíjí a křičí bolestí, a musí být převezen do nemocnice. Moudrý lékař nás poučí, že ovoce, zejména peckovité, vlivem vypité vody začne v žaludku kvasit, značně nabobtná a vyvine množství plynu, což způsobuje bolestivé napínání střev. Jedna známá kvůli tomuto příběhu programově odmítá jíst třešně, protože má pocit, že by po jejich požití musela několik hodin žít, aby ji nepostihlo *bolestivé napínání střev* jako Jindru. I na inter-

netu lze najít mnoho těch, kteří se svěřují se strachem z kombinace ovoce - nápoj. Jak sama přiznala jedna z bloggerek, „dětské trauma je zde silnější než zdravý rozum“.

Tyto děsivé historky (a to jsem ani nemluvil o mrtvém Maximiliánu Drápovi a týrání zvířat) jaksi nemohu Rychlým šípům odpustit, byť měli hoši na mnoho lidí pozitivní vliv. O hlubokém zakořenění jejich příběhů v české veřejnosti svědčí můj vlastní zážitek z letošní návštěvy jednoho českého hradu. Průvodce ukazoval naší návštěvnické skupině zkameněliny a upozornil, že zde lze spatřit i trilobitu. Načež se hned z několika hrdel ozvalo legendární: „Živýho?“

Jen o jednom mě nepřesvědčily ani Rychlé šípky. Víím, že riskuji týdny v nemocnici, a snad i bídnu smrt na zápal mozkových blan, ale cepici v zimě většinou nenosím. Proč? To řekl přece Rychlonožka: „Vypadám v ní jako súva v nudlích - kdekdo se mi bude smát, himbajs!! Celý můj půvab je tím pádem v tahu!!“ *ona*

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Termíny mobilních svozů ..... str. 4

Jedna paní povídala

Budeme neustále doplácet na neplatiče? ..... str. 4

Dálkový výslech

Bleskové rozhovory na dálku - s Ivou Vepřekovou .... str. 5

Zdravotnictví

Zdravotníci darovali krev ..... str. 5

Školství

ZUŠ a SVČ pořádají společný Koncert na schodech ... str. 5

Rychleji, výše, silněji ..... str. 6

Prespolní běh základních škol 2012 ..... str. 7

Nad stránkami městské kroniky

Roky 1974 a 1975 ..... str. 10

Infoservis Střediska volného času

Přehled kulturních akcí SVČ Rýmařov ..... str. 13

Taneční večer s výukou tance ..... str. 14

Městské muzeum a Galerie Octopus

Pozdní výběr z díla Josefa Škubny ..... str. 16

Soutěž Marie Kodovské

Bedřich Málek: Soused ..... str. 17

Organizace a spolky

Koncert pro Kouzelnou buřinku popáté ..... str. 20

Nejtěžší období janovického zámku - od roku 1945

po současnost ..... str. 20

Kelt Grass Band vyhrál ve Velké Bystrici ..... str. 22

Z okolních obcí a měst

Drakiáda v Ryžovišti ..... str. 22

Odpolnedne plné zpěvu ..... str. 22

Manitou nám přál ..... str. 23

Moravskoslezský kraj informuje

Získejte dotaci na nízkoemisioní kotel na tuhá paliva .... str. 23

Prostor pro firmy a podnikatele

Firma RD Rýmařov vyrobila již 22 tisíc domů ..... str. 25

Naše listárna

Poznámky k článkům o utrpení sudetských Němců .... str. 26

Sport

Letošní seriál auto-hobby-crossu skončil, poháry byly rozdány ..... str. 30

Foto na titulní straně:

redakce - hrad Sovinec se uložil k zimnímu spánku

Aktuálně z města

Městské služby Rýmařov, s. r. o., oznamují: že bude proveden mobilní svoz nebezpečného a objemného odpadu

pro místní části Janovice, Jamartice, Ondřejov, Stránské

10. listopadu 2012 od 8.00

pro město Rýmařov

1. etapa -17. listopadu 2012 od 8.00

2. etapa -24. listopadu 2012 od 8.00

I. etapa

ulice: Pivovarská, Strálecká, Havlíčkova, Národní, Radniční, Jungmannova, Máchova, Mlýnská, Komenského, Husova, nám. Míru, Školní nám., Příkopy, Rudé armády, Opavská (po ulici U Lomu), Harrachov, Bezručova, U Potoka, Žižkova, Revoluční, Dukelská, Úvoz, tř. Hrdinů, Tomáše Matějky, Lipová, Okružní (po Dům zdraví), Nádražní, Na Stráni, Pod Svahem, Zahradní, Marxova, Na Vyhlídce, 8. května a ostatní ulice, které náleží do spádové oblasti těchto ulic.

II. etapa

ulice: nám. Svobody, K. Čapka, Divadelní, Bartáková, Jesenická, U Lomu, U Rybníka, Opavská (od Leny), Pivovarská, 1. máje, Sadvá, J. Sedláka, Palackého, Jelínkova, Sokolovská, J. Fučka, Karla Schinzela, Nerudova, Hornoměstská, Lidická, Větrná a ostatní ulice, které náleží do spádové oblasti těchto ulic.

Nebezpečným odpadem se rozumí staré léky, autobaterie, monočlánky, zbytky ředidel, barev, lepidel a rozpouštědel, motorové oleje, absorbční činidla a jiné filtrační materiály, olejové filtry, zářivky, teplooměry a jiné předměty s obsahem rtuti, chladicí zařízení obsahující freony, fotochemikálie.

Občané, kteří se chtějí zbavit nebezpečných odpadů, předají osobně tyto odpady pracovníkům Městských služeb Rýmařov, s. r. o., kteří

mobilní svoz provádějí. Tekuté nebezpečné odpady **nebudou** odebrány, tyto lze uložit pouze v recyklačním dvoře a odpadovém centru.

Objemným odpadem se rozumí komunální odpad, který nelze pro jeho rozměry uložit do sběrných nádob na zbytkový komunální odpad. Jde především o vysloužilý nábytek a jeho části, staré koberce, linolea, televize, pračky, kamna, bojler, pneumatiky apod.

Druhotné suroviny lze ukládat do kontejnerových hnízd nebo na recyklačním dvoře a v odpadovém centru, směsný komunální odpad do popelnic nebo kontejnerů k tomu určených.

Zároveň upozorňujeme, že součástí separačního systému města Rýmařova je:

1. recyklační dvůr na Palackého ulici, otevřen po - pá 9.00 - 16.30, so 8.00 - 13.00

2. odpadové centrum na ulici 8. května, otevřeno po - pá 6.00 - 16.30, so 8.00 - 13.00

UPOZORNĚNÍ PRO OBČANY !

Dle zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, je za nepovolené ukládání odpadů před recyklačním dvořem, odpadovým centrem i na jiných místech možno dle ustanovení § 47 odst. 1 písm. h) uložit pokutu do výše 50 000 Kč.

Jedna paní povídala

Budeme neustále doplácet na neplatiče?

V Horizontu č. 18 vysvětluje pan starosta, proč se bude zvyšovat poplatek za likvidaci domovního odpadu. Má snad pravdu, když se u nás všechno zdražuje, i když v jiných městech se platí méně. Ale mě

a určitě většinu občanů, kteří poplatky řádně platí, by zajímalo, jaká je platební kázeň u všech asi 9000 obyvatel Rýmařova a okolí. Kolik lidí si s tím neláme hlavu a hlavně kolik dluží? Co dělat pro to, aby

se na placení nepodíleli jen ti „hloupi“? Co pro to dělá město? Kdyby platili všichni, určitě by se nemusela částka zvyšovat. Proč jsou u nás trpění např. neplatiči nájmu a neplatiči za svoz odpadu, když v mnoha

městech zastupitelé umí řešit, aby poctiví nedopláceli na ty, kteří nejsou nijak donuceni plnit mimo jiné i tyto občanské povinnosti? Snad nám pan starosta v Horizontu odpoví. Děkuji. *Jaroslav Horský*

odpovídá starosta města Petr Klouda

Ze zprávy o vymáhání poplatků za rok 2011 vyplývá, že předpis poplatků za odpady (částka, která podle evidovaných obyvatel a rekreačních staveb měla být vybrána) byl v tomto roce 4 328 795 Kč a vybráno bylo 4 160 053 Kč. To představuje plnění na 96,1 % a tento údaj zároveň podává informaci o platební kázi našich občanů. Necelá čtyři procenta našich občanů jsou neplatiči poplatku za odpady a tento údaj se příliš neliší od situace v jiných městech. Nedoplatky, včetně poplatků za psy, nájemného, pokut a dalších,

jsou po neplatičích systematicky vymáhány, a to i za pomoci exekutorů. Nedoplatky nevymáháme až tehdy, pokud fyzická osoba nemá žádný majetek a příjmy, je nezvěstná, žije trvale v zahraničí apod.

Nevybraná částka se v žádném případě platícím nijak nepřipočítává a poplatek jim nezvyšuje. V článku o zvýšení poplatku za svoz odpadu na příští rok jsem informoval, že skutečné náklady na jednoho občana jsou 968 Kč, a tedy i přes zdražení budou nadále výrazně převyšovat výši poplatku v roce 2013.

Dálkový výslech

Iva Vepřeková

Věk: 44 let

Povolání: úřednice

Záliby: logické počítačové hry,

pěstování orchidejí, jízda autem
Zvláštní znamení: nic zvláštního na mně není

Kdy jste netrpělivá?

Jsem netrpělivá téměř pořád, všechno potřebuji a chci hned.

Charakterizujte se pěti přívlastky. Jak už víte - netrpělivá, snad přátelská, pohotová, všímavá, komunikativní.

Co lidí na vás štve?

Asi moje netrpělivost.

Za co byste si za poslední měsíc zasloužila odměnu?

Smlířila bych se s tím, že bych byla odměňována každý měsíc, nějaký důvod se vždycky najde.

Zavřete oči... Kde se objevíte?

Doma, na pohovce, při zaslouženém odpočinku.

Jste „rýmařovská duše“?

Ano, v Rýmařově jsem se narodila, chodila do školy, pracuji tady, mám zde většinu rodiny, nikdy jsem neměla v úmyslu odšed odjet.

Máte v Rýmařově svoje oblíbené místo?

Zasněžené noční ztichlé rýmařovské náměstí s vánoční výzdobou.

Co vás dovede rozžhavit doběla?

Když někdo pomalu chápe, co mu říkám (a jsme zase u netrpělivosti).

Které jídlo byste nikdy nepozřela?

Jsem hodně rozmazlená, co se týká jídla, takže toho, co nemuším, je víc, např. králík.

Můžete se vždycky upřímně podívat do očí svému psovi?

Ano, vůči našemu psovi mám naprosto čisté svědomí, a až se znovu narodím, budu chtít být náš pes.

Co byste si pořídila, kdybyste byla opravdu bohatá?

Asi bych měla říct, že bych výhru přenechala potřebným, ale předtím bych si pořídila dům a rychlé auto. Zbytek bych rozdala.

Zdravotnictví

Zdravotníci darovali krev

Jít příkladem v podpoře darování krve a plazmy se rozhodla Podhorská nemocnice v Bruntále, která je členem skupiny Agel. Deset jejích zaměstnanců se společně sešlo na bruntálské Transfúzní službě, aby poprvé darovali krev. Rozšířili tak počty svých kolegů, kteří již patří mezi pravidelné dárce.

„ Jelikož pracuji ve zdravotnictví, jsem si dobře vědom skutečnosti, jak darování krve a plazmy pomáhá lidem v ohrožení života. Rozhodl jsem se proto podpořit dobrou věc a stát se také dárce,“ vysvětlil své důvody pro darování krve Zdeněk Urbánek, který v Podhorské nemocnici pracuje jako vedoucí sanitář.

Že jeho snaha pomoci není mezi zdravotníky ojedinelá, potvrzuje vedoucí sestra Transfúzní služby v Bruntále Romana Hnilicová: „ Bylo by dosti pokrytecké, kdyby

zdravotníci vyzývali veřejnost, ať daruje krev i plazmu pro záchranu životů, a sami nebyli do této prospěšné aktivity zapojení. Mezi zdravotníky je našťastí mnoho dárců. Dokonce u nás na Transfúzní službě je sestra Lenka Fridrišková držitelkou stříbrné Jánského plakety, kterou uděluje

za přesně stanovený počet odběrů Český červený kříž,“ dodává Romana Hnilicová s tím, že podobné společné darování krve se bude v budoucnu opakovat.

Pokud se chcete také stát dárce, vezte, že darovat krev či krevní plazmu není nic složitého. Dárce se mohou stát zájemci ve věku od

18 do 60 let. Pro darování musí být naprosto zdraví. Zda je dárce způsobilý k odběru, posoudí individuálně odborný zdravotnický pracovník přímo na Transfúzní službě. Každý dárce krve a plazmy na Transfúzní službě získává navíc pracovní volno s náhradou mzdy, proplacené jízdné, lékařské vyšetření, vitamíny od své zdravotní pojišťovny či odpočet ze základu daně z příjmu, a to za každý odběr 2000 Kč.

Více informací k dárcovství naleznete na stránkách www.transfuznisluzba.cz či je podá personál na telefonních číslech 724 612 667 a 554 700 660. Objednat se je možné také elektronickou poštou na adrese evidence.bruntal@tslspk.cz.

Foto a text:
Transfúzní služba
Podhorské nemocnice

Školství

Základní umělecká škola a Středisko volného času pořádají společný Koncert na schodech

S novým školním rokem se v ZUŠ Rýmařov rozběhly koncerty, na něž jsou rodiče, rýmařovská veřejnost a návštěvníci již zvyklí. Jedním z nich je pravidelný Koncert na schodech, který připomíná vznik velkého orchestru Zuškaband složeného z žáků, učitelů a přátel školy. Koncert se uskuteční ve středu 7. listopadu 2012 v 18 hodin v sále městského kina a přinese nejedno překvapení. O nápovědu jsme požá-

dali ředitele ZUŠ a vedoucího školního orchestru Jiřího Tautera.

Proč pořádáte koncert základní umělecké školy v kině, a nikoli v koncertním sále na Divadelní ulici, na němž jsou děti i návštěvníci zvyklí?

Je to celkem jednoduché. V programu budou dominovat velké soubory - bubeníci, rockeři, Zuškaband, pěvecký sbor. Počet

účinkujících bude tentokrát tak vysoký, že bychom se do koncertního sálu jednoduše nevešli. Předpokládáme i vyšší počet návštěvníků a ti jistě ocení větší prostory kina - bude nám tam zkrátka lépe. V programu se navíc objeví i naši tanečníci, kteří pro svou produkci potřebují více místa, než je na pódiu na Divadelní ulici.

Na jaký program se mohou návštěvníci těšit?

Koncert zahájí tanečníci, jejichž vystoupení jsou pravidelně oceňována nejen u nás, ale po celé republice, ba i v zahraničí. Vzpomeňme na žebříčkové soutěže v modern dance a minulý měsíc neuvěřitelný úspěch tanečníků na mistrovství světa IDO v jazzovém a moderním tanci ve

Frankfurtu nad Mohanem. Diváci uvidí všechny skladby, s nimiž naši tanečníci jeli na mistrovství, a ještě něco navíc.

Pak přijdou ke slovu hudebníci - bubenický soubor, rocková kapela a Zuškaband. Posledně jmenovaný soubor si pro posluchače připravil překvapení, které nemá prozatím v historii školy obdoby. K dětem se totiž připojí zhruba šedesátičlenný (!) pěvecký sbor složený z učitelů všech rýmařovských škol, lékařů, pracovníků SVČ, knihovny, úředníků městského úřadu, zastupitelů, členů městské rady. Je neuvěřitelné, kolik se v Rýmařově podařilo najít kvalitních zpěváků, s nimiž se mi skutečně snadno podařilo nacvičit tříhlasou skladbu. Spojili se síly dětských hudebníků v orchestru s takovým počtem dobrých zpěváků, čeká nás velmi silný zážitek.

Hlavním bodem programu bude Óda na radost. Proč jste zvolili právě tuto skladbu?

Naše škola je známá svými zahraničními aktivitami. Letos těmto aktivitám dominuje projekt s názvem Wanderung, jehož myšlenka je jednoduchá - vytvořili jsme skupinu šesti škol ze šesti evropských zemí a vzájemně se navštěvujeme. Hostitelská země pro své hosty vždy připraví nějaký program - přednášky, ukázkovou výuku, prohlídku škol. Projekt končí v květnu u nás v Rýmařově. Budeme hostit Němce, Poláky, Italy, Rumuny a Turky. V rámci programu,

kteří připravujeme pro své zahraniční partnery, je i koncert a právě v rámci tohoto koncertu by měla zaznít hymna Evropské unie - čili Óda na radost Ludwiga van Beethovena. Projekt je financován z „evropských“ peněz, tato volba je tedy jistě příhodná a logická. Navíc Beethoven nemůže zklamat, jeho hudba je zkrátka geniální.

Zkoušky smíšeného sboru se prý zpěvákům z řad učitelů,

se ale společně zpívání zalíbilo natolik, že projevili přání scházet se dále. Mně je tato iniciativa velmi sympatická, a proto jsme s několika nadšenci začali nacvičovat další skladby. Jde prozatím o zpěv pro radost, v tuto chvíli nemáme nijak vysoké cíle. Většinu těchto zpěváků tvoří - v dobrém slova smyslu - amatéři, kteří třeba ani neumí noty. Spojuje je ale nadšení pro společný zpěv. Upřímně, mně je na-

Tentokrát pořádáte Koncert na schodech ve spolupráci se SVČ. Proč?

Obě instituce mají v Rýmařově svoje nezastupitelné místo, v obou můžeme najít vynikající osobnosti, které se mohou vhodně doplňovat. My na ZUŠ oceňujeme, s jakou ochotou se pracovníci SVČ do organizace koncertu pustili. Nejenže nám umožnili pořídit koncert v kině, ale zajistili i potřebné technické zázemí, včetně osvětlení a ozvučení. Mimochodem, ve zmíněném pěveckém sboru několik zastupců SVČ účinkuje, a jsou tedy významní i pro koncert samotný. My zase poskytneme obsahovou náplň představení - s dětmi se přípravě programu věnujeme skutečně dlouho a pečlivě.

Jak je koncert zorganizován?

To je dobrá otázka. Ódu na radost jsme totiž s oním pěveckým sborem nacvičili během září. V říjnu už jsme se nesešli, a proto bude dobré připomenout, kdy a kde má kdo být. Ve středu 7. listopadu dopoledne nachystáme vše potřebné. Zkouška s dětmi-hudebníky začíná v kině v 15 hodin. Dospělí, kteří zpívají ve sboru, za námi přijdou v 16 hodin, abychom společně absolvovali zvukovou zkoušku. V 18 hodin pak začíná samotný koncert. Vřele doporučuji přijít o něco dříve, neboť to skutečně vypadá, že nás bude hodně a v sále už nemusí být místo. Ale to je jistě jenom dobře a my se na to těšíme. **Děkuji za rozhovor.** ZN

KONCERT NA SCHODECH

ve středu 7. 11. v 18 hodin v sále kina
(vystoupí žáci tanečního oboru, ZUŠKABAND s velkým pěveckým sborem, rocková kapela, bubenický soubor)

úředníků a dalších natolik zalíbily, že vyjádřili přání pokračovat i po koncertě. Máte nápad na nějakou další spolupráci?

Je to pravda. Když jsem oslovoval zpěváky, aby dětem s Ódou na radost pomohli, tvrdil jsem jim, že se bude jednat o jednorázovou aktivitu, která vyústí maximálně ve dvě vystoupení - 7. listopadu při Koncertu na schodech a 27. května, až přijedou naši přátelé ze zahraničí. Některým

dšený amatér daleko sympatičtější než studený profík, neboť jeho umělecký výkon má v sobě vždy něco velmi cenného, čeho hudebník bez zájmu není schopen. Chce-li se k nám ještě někdo připojit, budeme moc rádi, když za námi přijde. Scházíme se každou středu (s výjimkou 7. 11., kdy bude Koncert na schodech) v 19 hodin v učebně hudební nauky v 1. patře budovy ZUŠ na Čapkově ulici.

Tanečník Jakub Slovák zvítězil v Olomouci

Zástupce tanečního oboru ZUŠ Rýmařov Jakub Slovák se 20. října zúčastnil žebříčkové soutěže v Olomouci. V juniorské kategorii získal se skladbou *Chlapec a píáno*, s níž nedávno vybojoval titul na mistrovství světa, první místo. Nutno podotknout, že v této soutěži

tancují děvčata i kluci dohromady.

Blahopřeji Kubovi a přeji štěstí při dalším soutěžním klání již 17. listopadu.

Alena Tomešková, taneční obor ZUŠ Rýmařov

Rychleji, výše, silněji

Olympijské heslo platí i pro Odznak všestrannosti olympijských vítězů (OVOV), soutěž určenou pro žáky základních škol a nižších stupňů gymnázií. Pokud bychom chtěli slovíčkařit, bylo by přesnější říct - rychleji, silněji, dále, vícekrát apod. Opravdu všestranným musí být každý, kdo chce v této soutěži uspět. Musí zvládnout sprint i vytrvalost, skočit do dálky i „trojžabák“, sladit svůj pohyb se švihadlem, kriketovým míčkem nebo medicínbalem hodit a basketbalovým driblovat, sílu paží prokázat množstvím shybů a kliků, břišní svaly notně protáhnout sedy-lehy.

Na konci září proběhlo na stadionu Evžena Rošického v Praze republikové finále OVOV, do kterého se probojovalo 700 nejrychlejších,

nejsilnějších, zkrátka sportovně nejvšestrannějších dětí z celé republiky. Konkurenci rozšířily výpravy ze Slovenska, Maďarska a Polska. Rýmařov zastupovalo dvacet dětí z místní základní školy: Lada Přecechtělová, Monika Trvalová, Šárka Zapletalová, Klára Zifčáková, Barbora Kuzmíková, Kateřina Sekaninová, Veronika Murínová, Lenka Machalčíková, Martina Ohrádková, Natálie Lachnitová, Monika Drápalová (od září studentka gymnázia), Zdeněk Adámek, Petr Hrabal, Radek Sacký, Patrik Král, Ondřej Kopeček, Milan Korch, Jakub Sekanina, Jakub Klesnil a Tomáš Nebes.

Garanty a zakladateli závodu jsou Robert Změlík a Roman Šebrle. Celému dvoudennímu klání přihlížely nebo v roli patronů napomáhaly takové osobnosti českého sportu, jakými jsou Věra Čáslavská, Jarmila Kratochvílová, David Svoboda, Imrich Bugár, Šárka Kašpárková a další olympionici.

Co jsme si z Prahy odvezli? Obrovský spor-

ovní zážitek, vzpomínky na setkání se sportovními celebritami a plno úspěšných umístění. Určitě největším úspěchem bylo třetí místo Kuby Sekaniny v kategorii chlapců narozených v roce 2001.

Je s podivem, že v dnešní době nedostatku financí ve školství a sportu měli všichni účastníci pobyt, stravu i dopravu plně hrazenou organizátorem, navíc každý z nich obdržel poukaz v hodnotě 3000 korun na nákup sportovního oblečení! Věříme, že se tato investice v podobě lidské energie a financí vyplatí.

Začal nový školní rok a zároveň se rozbíhá nový ročník OVOV. Vzkazem mladým sportovcům je, že se

vyplatí do toho jít. A to nejen pro možná ocenění, ale hlavně proto, že můžeme být rychlejší, silnější, vytrvalejší, šikovnější.

Foto a text:

V. Baran, ZŠ Rýmařov, Jelínkova I

Přespolní běh základních škol 2012

Nejlepší vytrvalci Základní školy Rýmařov, nominovaní školním závodem, vyrazili 26. září vybojovat běžecké vavříny v okresním kole přespolního běhu, pořádaném Klubem biatlonistů z Břidličné. Na soupiskách šestičlenných týmů mladších i starších žáků a zákyň se představily ostřílené opory i řada

vém bodovém výsledku družstva a o postupu do krajského finále.

Utkalo se spolu 12 škol, ale jen rýmařovská suverénně ovládla celou soutěž. Nejprve se vynikajícími výkony uvedli žáci prvního stupně. V kategorii 1.-3. ročníků byla zlatá obě družstva dívek i chlapců, individuální bronz vybojoval Jan Jablončík. Neji-

8.-9. ročníků nezůstaly pozadu, zlato opět putovalo do Rýmařova a mezi jednotlivkyněmi uniklo třetí místo jen o vlas zkušené závodnici Ladě Přecechtělové, těsně následované Katkou Sekaninovou a Karolínou Šulkovou. Snad až závod chlapců z 8.-9. tříd ukončil zlatou sklizeň rýmařovské výpravy, starší kluci skončili čtvrtí, in-

Natálie Mačudová, Milan Korch, Vojtěch Tesař, Tomáš Nebes, Barbora Ryšková, Zuzana Vincourková, Andrea Hanusková, Daniel Kopeček, René Bajcar, Josef Tomeček, Lukáš Kramařík a Adam Kopsa.

S velkým očekáváním jsme vyhlíželi krajské kolo. Letos se však organizátoři rozhodli uspořádat krajský přebor pouze pro kategorie starších žáků druhého stupně základních škol a studenty středních škol. Do Frýdku-Místku tedy vyrazilo 11. října jediné družstvo starších dívek ve složení Bára Ryšková, Karolína Šulková, Katka Sekaninová, Andrea Hanusková a Zuzka Vincourková. Naše nejlepší běžkyně Lada Přecechtělová, reprezentantka běžeckého oddílu, se tentokrát nemohla závodu zúčastnit, ale ochotně ji nahradila všestranná závodnice Martina Ohrádková, které není žádná sportovní disciplína cizí.

Trat' poblíž SOŠ Frýdek-Místek neměla příliš náročné převýšení, problematický byl spíše povrch, který naplňoval pojem „přespolní běh“ beze zbytku. Závodnice se potýkaly nejen s nerovnostmi terénu, ale také s kluzkými nástrahami zanechanými v blízkosti tratě známými přezvýkavci. Děvčata z Rýmařova předvedla bojovný výkon a v krajském finále obsadila čtvrté místo. Jim i všem ostatním závodníkům děkujeme a přejeme mnoho dalších sportovních úspěchů.

Foto a text:

Karel Toman, ZŠ Rýmařov

zcela nových tváří, pro které byla tato akce premiérou v dresu naší školy.

Díky zkušeným organizátorům a krásnému počasí probíhaly závody hladce a na startu se střídala jedna kategorie za druhou. V biatlonovém areálu Na Střelnici nejprve vybíhaly nejmladší ročníky prvního stupně, poté přišla na řadu družstva mladších a starších žáků šestých až devátých tříd. Bylo třeba podat nejen výborný osobní, ale i týmový výkon, neboť umístění každého běžce rozhodovalo o celko-

nak tomu bylo v kategorii 4.-5. ročníků, za dívky doběhla Jana Hamplová na prvním místě, Kateřina Furiková byla třetí. Matyas Schwarz, Petr Andryšek, Jan Tihelka a Milan Lasovský dokonce obsadili v závodě chlapců první čtyři místa.

Mladší zákyňe a žáci druhého stupně taktéž dokázali obstát v početné konkurenci a v soutěži družstev zvítězit. Navíc v kategorii 6.-7. tříd Monika Trvalová získala individuální bronz, Martin Urban a Jakub Ondrák zlato a stříbro. Starší dívky kategorie

individuálním bronzem se však blýskl Martin Kováč.

Kromě jednotlivých medailistů naši školu výborně reprezentovala celá řada nadějných závodníků - Kateřina Podušelová, Martina Endlicherová, Tereza Krečmerová, Adriana Casciani, Jan Baran, Lukáš Přecechtěl, Filip Köhler, Pavel Biras, Matěj Papaj, Natálie Struhárová, Karolína Ryšková, Adéla Stržíňková, Amálie Veličková, Dominik Hlaváček, Rostislav Kotlár, Tereza Matušková, Kateřina Vincourková, Klára Zifčáková, Natálie Lachnitová,

Inkasoval peníze, ale práci nedokončil

36letý muž z Rýmařova je stíhán pro trestný čin podvodu. V dubnu 2012 uzavřel ústní dohodu o rekonstrukci bytového jádra v panelovém domě a vybral od poškozených finanční hotovost ve výši 130 tisíc Kč na zakoupení materiálu a vlastní rekonstrukci. Smluvenou práci ale vykonal pouze zčásti a ani přes opakované výzvy zakázku nedokončil. Zákazníkům přitom nevrátil zůstatek hotovosti 78 tisíc Kč a peníze použil pro vlastní potřebu. V sobotu 13. října byl zadržen na Uherskohradištsku a eskortován do bruntálské policejní cely. Zároveň byl podán podnět na jeho umístění do vazby.

Zloděj zvonu odhalen

Minulý měsíc jsme informovali o krádeži bronzového zvonu v Břidličné. Policie z tohoto činu podezřívá 33letého muže. Krádeže se měl dopustit 5. září na Polní ulici, kde se nachází objekt rybářského svazu. Překonal 180 cm vysoké oplocení a odcizil osmikilový bronzový zvon zavěšený na dřevěné zvonici. Škoda byla vyčíslena na 2 tisíce Kč. Podezřelý ve snaze zpeněžit odcizenou věc odvezl kořist do sběrný druhot-

ných surovin, odkud byl zvon po provedených služebních úkonech vrácen zpět majiteli.

Řídila pod vlivem drog

61letá žena z Olomoucka si 17. října vyslechla podezření z přečinu ohrožení pod vlivem návykové látky. Policejní hlídka ji zastavila 30. července v noci na Větrné ulici v Rýmařově za volantem vozidla Peugeot 306. Dechová zkouška na alkohol měla negativní výsledek, následně provedený test na návykové látky byl však pozitivní na amfetamin. Přivolaný psovod se služebním psem provedl ohledání vozidla, ale žádné omamné a psychotropní látky nenašel. Řidička byla převezena do nemocnice k dalšímu vyšetření.

Z přílby

se dlouho neradoval

Policisté vypátrali pachatele, který se v Břidličné dopustil krádeže hasičského vybavení. V neděli 21. října bylo sděleno podezření z tohoto činu 20letému místnímu mladíkovi. V noci 5. října měl využít nestřeženého okamžiku a z hasičského vozidla odcizit žlutou zásahovou přílbu, přídavnou svítilnu na přílbu a kožené rukavice. Škoda na od-

cizených věcech se vyšplhala na přibližně 12 tisíc Kč.

Řidiči, pozor na zvěř!

Dopravní nehody, jejichž příčinou je střet s lesním zvířetem, nepatří na Bruntálsku k ojedinělým případům. V posledních týdnech policie dokonce zaznamenala nárůst počtu těchto událostí. Naposledy došlo k jedné z nich mezi Malou Morávkou a Karlovou Studánkou. Řidiči vyběhla před auto z příkopu srnka, došlo k nárazu a srna, pravděpodobně poraněná, z místa nehody utekla.

Řidič, který projíždí po silnici mimo obývané lokality, obzvláště v lesním prostředí, má mít neustále na mysli možnost nenadálého střetu s lesním zvířetem. Styl jízdy je třeba přizpůsobit tak, aby dokázal včas zareagovat, popřípadě zmírnit následky havárie. Nejrizikovější dobou pro střety se zvířaty jsou brzká rána či podvečerní a noční hodiny. Od ledna do poloviny října 2012 došlo na Bruntálsku k 51 střetům s lesním zvířetem. Nejvíce se jich stalo v květnu (11 případů) a v září (10 nehod), do poloviny října zaznamenala policie dalších šest případů. Nejrizikovější jsou z tohoto hlediska úseky silnice mezi Valšovem a Břidličnou (letos pět případů) a mezi Miloticemi nad Opavou a Horním Benešovem (rovněž pět případů). Nejčastěji se do střetu s vozidlem dostávají srny (letos 41krát), v šesti případech bylo srazeno divoké prase.

Hledají se další oběti podvodníka

Krnovští policisté prošetřují sérii případů podvodného jednání

37letého muže z Pardubicka, kterých se měl dopustit během posledních dvou let. Pod smyšlenými zámkami měl vylákat tisíce korun od pěti žen ve věku od 36 do 40 let. Celkem si tak přišel na více než 200 tisíc Kč. Peníze ani přes opakované urgence dosud nevrátil, vymlouvá se nebo odmítá s poškozenými komunikovat. V této souvislosti se policie obrací na případné další poškozené osoby, které do současné doby nepodalý oznámení, aby informace k možné trestné činnosti tohoto muže sdělily na nejbližším oddělení policie, na lince 158 nebo na telefonních číslech 974 731 618 a 974 731 600.

Vloupání v Horním Městě

V průběhu noci z 27. na 28. října vnikl neznámý pachatel do provozny autodopravy v Horním Městě. Majitel ráno zjistil, že z dílny zmizel svářecí agregát za 28 tisíc Kč, včetně svářecí kukly a dalšího nářadí. Celkem byla škoda vyčíslena na cca 49 tisíc Kč.

Krádež motocyklu

V pondělí 29. října oznámila majitelka vniknutí do garáže na ulici J. Fučíka v Edrovicích. Neznámý pachatel odstranil visací zámeček na petlici dřevěných vrat garáže a odcizil motocykl Jawa 50 zelené barvy v hodnotě okolo 4 tisíc Kč.

Skončil v příkopu

Jedna z prvních nehod na namrzlé vozovce se stala 29. října na silnici I. třídy mezi Valšovem a Tylovem. Řidič vozidla Renault dostal poblíž železničního přejezdu na namrzlé a zasněžené vozovce smyk. Vyjel do protisměru, strhnul řízení vpravo a přešel za pravý okraj komunikace. Vůz se přetočil přes střechem a zůstal stát v silničním příkopu. Při nehodě byla lehce zraněna spolucestující, která byla záchranáři převezena do nemocnice v Bruntále k ošetření. Na renaultu vznikla škoda ve výši okolo 90 tisíc Kč.

Nezvládl odbočení

V sobotu 13. října v noci havaroval ve Velké Štáhli 18letý řidič vozidla Škoda Octavia. Důvodem byla příliš rychlá jízda. Při odbočování v křižovatce přešel mladík do protisměru, prorazil svodidla a skončil v příkopu převrácený na střechem. Nebezpečně vyhlížející nehoda si naštěstí nevyžádala žádné zranění, na vozidle však vznikla škoda za přibližně 120 tisíc Kč.

Foto: PČR Bruntál

Hasiči v terénu

V Břidličné hořely stáje

Devět jednotek hasičů zasahovalo v noci na pátek 26. října v Břidličné u požáru velké hospodářské budovy se stájemi.

Oheň byl nahlášen na tísňovou linku krátce po dvacáté hodině. Při příjezdu hasičů do Břidličné již plameny šlehaly ze střechy hospodářského objektu. Protože hrozilo, že oheň přeskóčí na sousední rodinný dům, oddělený pouze dvoumetrovou mezerou,

hasiči se zaměřili na jeho ochranu. Oheň ve stodole dostali pod kontrolu během půlhodiny, uhasili ho ale až po půlnoci.

Požár se obešel bez zranění. Sousedé vyvedli z hořící stodoly osm koní, uvnitř ale museli nechat čtyři ovce. Předběžná škoda byla odhadnuta na 800 tisíc korun. Příčina vzniku požáru je v šetření.

*por. Mgr. Petr Kúdela,
tiskový mluvčí HZS MSK*

Foto: HZS MSK

Hasiči vyjžděli ke spadlým stromům

Osmadvacet výjezdů ke spadlým a nebezpečně nakloněným stromům a velkým větřím mají na kontě za neděli 28. října hasiči v západní části Moravskoslezského kraje, především na Bruntálsku (23 případů). Profesionální jednotka z Rýmařova měla celkem tři výjezdy. Jeden výjezd mnohdy znamenal odstranění

i více kusů nebezpečných stromů. Za komplikace může námraza a vytrvalý déšť, kvůli nimž jsou stromy příliš těžké. Nejsou dosud známy informace o tom, že by pád stromu způsobil v našem kraji větší škodu či by někoho zranil.

*por. Mgr. Petr Kúdela,
tiskový mluvčí HZS MSK*

Foto: HZS MSK

Úsměvně

Ráno, raníčko...

Budík! Ten je ale neodbytný. A k tomu protivný. Venku skoro tma a lezává zima. Ještě chvíli... to pak ale nestihnou vůbec nic. Typické ráno Češek: vstává, unavený a nevědí, kam dřív skočit. Nezbytná hygiena, příprava snídaně, vypravit děti, vybrat, co na sebe, upravit se, ustlat, vyvětrat, vyvenčit chundeláče... A to jsem ještě chtěla zapnout pračku a dát nádobí do myčky!?

Tak nějak probíhá ranní kolotoč u většiny z nás.

Honíme čas. Je jasné, že deset minut nám nepostačí. Pokud chceme přijít do práce nasnídané, upravené a nalíčené, potřebujeme pro sebe asi hodinu. Jinak se nás kolegové leknou a v duchu politují manžela. Vypadáme rozlámané a zbědované.

Třetina žen prý trpí nekonečnou únavou a chodí zpomalně, vůbec nejsou svěží a fit. Dvacet procent paní a slečen tráví ráno spoustu času bezradným stáním před skříní a vybíráním toho, co

si vezmou na sebe. Sedmáct procent se dlouho češe a líčí a jenom polovina snídá! A už jsme u toho. Když ráno nejíme, večer vyplníme ledničku.

Některé ženy tvrdí, že ráno nemají vůbec hlad, a tak si dají něco malého dopoledne. Potom následuje cosi obědového a po návratu z práce je přepadne hlad

a jsou schopné sníst cokoli. Za nájezdy na ledničku je právě to ranní nesnídání. Lékaři slychají také, že příčinou ranního půstu je stres a dieta. Ráno nevyjždíme s prázdnou nádrží. „Snídat se rozhodně má! Ranní jídlo má sytící účinek a díky tomu se sníží potřeba příjmu energeticky bohatých potravin, které rychle

uvolňují cukr.“ - to jsou slova obezitologa. Buchta od babičky občas ráno je v pořádku, večer může být problémem.

Když děti ráno nesnídají, jsou během dopoledne unavenější a hůře se koncentrují. Svačina - to je pro mnohé čokoláda, sušenky, colové nápoje a brambůrky. Za chvíli jí v poklusu ještě více. Převládá sladké. Typicky česká snídaně v podobě pečiva a salámu či uzeniny taky podle odborníků není moc zdravá. V uzeninách je vysoký obsah soli a tuku. Kvalitní šunka občas je vhodná; sýry, jogurty, tvarohy, cereálie s mlékem, celozrnné pečivo a - čerstvá zelenina a ovoce doporučeny. Recept na příjemnější ráno: Přivstat si trochu a myslet taky na sebe!

Ráno splavená velitelka domácnosti uslyší od svého malého usurpátora, už odcházejícího z domu: „Svačinu!!“ Matka na to: „A což takhle kouzelné slovíčko?“ Chvilka zaváhání. „Fofrem!!“

Si

Nad stránkami městské kroniky

Roky 1974 a 1975

Dne 8. května 1974 byla slavnostně předána do užívání nová obřadní síň MěNV, která byla upravena v prostorách janovického zámku. Otevření v přítomnosti četných hostů provedl předseda ONV Karel Gavlík. Po projevu předsedy MěNV Jiřího Tomana si hosté prohlédli síň i ostatní prostory. Je pěkně vyzdobená štukatérskými pracemi, stylovým nábytkem, goblény a ke slavnostnímu rázu přispívá i plastika nazvaná Jitřenka.

Náklady na zřízení byly nemalé, dosáhly částky 378 000 korun. Mimo stavebních prací stálo mnoho i vybavení. Kupříkladu koberec asi 20 000 Kčs, drahá byla také plastika, goblény a další. Jedna židle stála více jak 500 korun a je jich zde asi padesát. Naše veřejnost tím však získala důstojný a velmi pěkný stánek pro slavnostní obřady, který slouží dosud k plné spokojenosti.

Trestná činnost může výrazně ztrpčit životy mnoha lidí. Ani rok 1974 se neobešel bez této odsouzené praxe. Několik údajů pro představu: v roce 1973 bylo ve městě spácháno 150 trestných činů, o rok později již 225,

a to nemluvíme o přestupcích. Zarážející je i podíl mládeže do 18 let. Spáchala 57 trestných činů, tedy asi jednu čtvrtinu. Za trestnou činností stál často alkohol, pod jeho vlivem bylo spácháno 58 činů, z toho 33, tedy téměř 58 procent, měla na svědomí mládež. Nejčastěji docházelo ke rvačkám, ublížení na zdraví, neoprávněnému užívání motorových vozidel aj. Řekl bych, že tehdejší situace se příliš nelišila od současné.

Alespoň dva konkrétní příklady: Příslušník požární ochrany byl spolupracovníky upozorněn, že někdo startuje jeho auto postavené v garáži zbrojnice. Hned po vstupu do garáže

byl přepaden a bodnut nožem do prsou. Pachatel stačil uprchnout, ale během několika dnů byl dopaden a potrestán. V tomto případě to nebyl rýmařovský občan. Druhý čin měla na svědomí skupina mladíků ve věku 15 až 20 let, která ve večerních hodinách přepadla člověka, krutě jej zbilá a zlomila mu ruku. Bezpečnost je však brzy vypátrala a byli pak odsouzeni.

Ale podívejme se i na příjemnější stránky života ve městě. Naše kino promítlo v daném roce 245 filmů ve 461 představeních, které zhlédlo 56 180 diváků, což je asi 122 návštěvníků na představení. Vstupné bylo šest až osm korun. Vedoucím kina byl Josef Dostál.

1. máj 1974

Výstavba - Dukelská, 1975

A závěrem jedna tragická událost - autohavárie s nešťastným koncem. Stala se v neděli 10. listopadu 1974 mezi Rýmařovem a Malou Štáhlí. V osobním autě jelo pět mladých lidí. Na konci rovného úseku řidič nezvládl řízení

a v rychlosti asi 120 km/hod. najel na strom. Na místě zahynuli tři lidé a čtvrtý zemřel po převozu do nemocnice. Mezi mrtvými byl i dvacetiletý mladík z Rýmařova, matka dvou malých dětí a ženatý muž, který měl rovněž dvě děti. A ještě stručně z roku 1975. MěNV pracoval téměř ve stejném složení jako při jeho volbě v roce 1971. V předchozím roce však byl v důsledku

zvýšení počtu obyvatel národní výbor rozšířen o čtyři poslance na 48. Z tohoto počtu jen tři přestali ze závažných důvodů pracovat. V jednom případě šlo o úmrtí, ve druhém o přestěhování mimo město a ve třetím o rezignaci. Předsedou byl stále Jiří Toman a tajemníkem Alois Talčík.

Rudné doly Jeseník, závod Rýmařov, byly druhým největším podnikem ve městě co do počtu zaměstnanců. Zvyšovala se i jeho roční produkce. Podívejme se, jak rostla výroba od zahájení zkušebního provozu 28. června 1971:

Rok	Počet zaměstnanců	Počet vyr. domků
1971	350	68
1972	přes 600	271
1973	nezjištěno	523
1974	805	665
1975	945	777

V roce 1975 se začal vyrábět domek nového typu s označením OKAL 78/15/S - 1 bj., dvou-podlažní, s vestavěnou garáží a sedlovou střechou. První typy byly postaveny v Jeseníku, ale během roku k nim přibýly další na jiných místech. Ředitelem závodu byl Ing. Josef Žižka.

V akci „Z“ pokračovala výstavba kulturního domu. Dokončovala se betonáž základů a pater na konstrukci, kterou začali 6. srpna 1975 pracovníci RD Jeseník montovat. Pokračovali v pracích až do zimy.

A závěrem opět tragická událost, která v tehdejší době otrásla snad celým městem. Ve večerních hodinách zjistily dvě rodiny, že jim chybějí tři malé děti ve věku 3 až 4 roky. Po marném hledání oznámili událost na policii. Ta spolu se členy Požární ochrany podnikla okamžitě velkou pátrací akci. Prohledali okolí jejich bydliště na Palackého ulici i další prostory, ale bezvýsledně. Do pátrání se zapojili i vojáci z Dětrichova a druhý den dopoledne také žáci devátých tříd ZŠ. Osud dětí ale zůstával stále neodhalen. Teprve krátce před polednem byly všechny tři nalezeny utonulé v oplocené jímnice v bezprostřední blízkosti jejich bydliště. Jak k neštěstí došlo, je jen v oblasti dohadů, nic se však nezmění na skutečnosti, že byly zmařeny tři teprve začínající lidské životy.

Vratislav Konečný

Výstavba - Gottwaldova - Radniční

Fota: archiv V. Konečného

Jazzclub

svcrymarov.cz/jazzclub

VLADIMÍR

VACLAVEK

RÝMAŘOV 10. 11. 2012

Na Ružku ve 20.30, vstupné: 60,-

SVC ZIGI HOTEL PRADĚD **horizont** 51 13 CZECH BILLIARD 100

MAŘČ FĚST

17. LISTOPADU

NA RŮŽKU

RÝMAŘOV

STÁRT V 19.00

PROFESOR LEFEBVRE
grind-crust Kroměříž

SUDETIA NON CANTAT
trash-punk Libina

AGGRESSIVE TYRANTS
grind-hardcore Světlá nad Sázavou

NORTH MORES
punk - Zátor

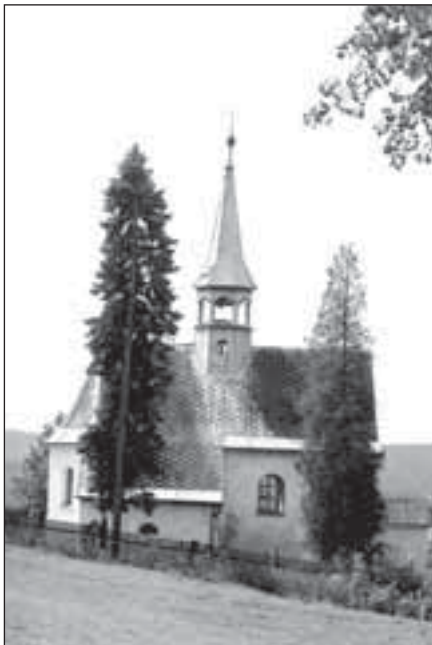
PERSONALITY LAPSE crust/hc - Rýo

Lístky v předprodeji 60,- Kč v Informu, 13sca, na RYHCU (15.9 u Hrozná)

SVC více info www.bamzone.cz/marclay

Historické detaily 2012

Až do posledního řádného čísla RH 23-2012 se budou na stránkách našeho čtrnáctideníku objevovat fotografie historických detailů z Rýmařova a okolních obcí. Úkolem soutěžících je určit místo, lokalitu, objekt, ulici nebo číslo popisné domu, na kterém se fotografovaný detail nachází. Soutěžní kupony vystříhnete a zašlete na adresu redakce: Rýmařovský horizont, Bartákova 21, 795 01 Rýmařov nebo je můžete

vhodit do naší redakční schránky u vchodu Střediska volného času na Bartákově ulici 21, případně zanechat na podatelně Městského úřadu v Rýmařově. Do soutěže se můžete zapojit kdykoliv, do slosování budou zařazeni čtenáři s nejvyšším počtem správně určených objektů.

Pozor! Přijímají se pouze vystřížené soutěžní kupony z novin, nikoliv jejich kopie nebo odpovědi na volném listu papíru. Kupony můžete zasílat jednotlivě nebo všechny najednou do 10. ledna 2013. Jména výher-

ců budou uveřejněna v prvním vydání Rýmařovského horizontu (01/2013) 18. ledna 2013. Hodně štěstí v soutěži přeje redakce RH! *Denně procházíme kolem nejrůznějších architektonických pozoruhodností a kulturních památek, historických detailů, fascinujících fasádních či dveřních ornamentů, unikátních a originálních korouh-*

viček, jež zde zanechali mistři stavitelé, řezbáři, tesaři, sochaři nebo umělečtí kováři. V dnešní uspěchané době jen stěží zastavíme svůj krok, pozvedneme hlavu vzhůru a zamyslíme se například nad tím, který umělec obdarovaný fantazií dílo pro další pokolení zanechal.

Soutěž připravil JiKo

SOUTĚŽNÍ KUPON č. 12

Jméno a příjmení .....

Adresa .....

Tel. kontakt .....

Místo, kde se objekt nachází .....

.....

Rýmařovské kuriozity ve fotografii

Od II. pololetí letošního roku otevřela redakce Rýmařovského horizontu novou nepravidelnou rubriku pod názvem Rýmařovské kuriozity ve fotografii. Rubrika, do které svými vtipnými i kritickými fotografiemi mohou přispívat sami čtenáři, by měla s nadsázkou zrcadlit místo, ve kterém žijeme. Fotografie mohou zachytit skrytá zákoutí, pozoruhodnosti, absurdní předměty nainstalované ve městě nebo absurdní či komickou činnost. Podmínkou je uvedení fotografované lokality. Autor může zůstat pro čtenáře anonymní, pro potřeby redakce však musí být znám, na konci kalendářního roku budeme vybírat nejlepší snímky a jejich autory odměníme. Přejeme hodně štěstí při pořizování vtipných snímků. *Vaše redakce*

Pro rozvoj zeleně na sídlištích a účelné proinvestování dotací je potřeba učinit vše. Dub a lípa vysazené v těsné blízkosti štítové stěny panelového domu při revitalizaci v roce 2006. Podaří se z nich hospodářům města vytvořit bonsaje, aby se v budoucnu větve těchto stromů neobjevily nájemníkům v koupelně? Stromy na sídlišti Příkopy. Foto: redakce

Servis služeb

Informační středisko Rýmařov

Otevírací doba:

Pondělí - pátek: 9.00-12.00; 13.00-17.00
 Sobota: 9.00-12.00; 13.00-16.00
 Neděle: 13.00-16.00

Výrobky ze sociálně terapeutické dílny Buřinka

Prodejní místa:

Sociálně terapeutická dílna Buřinka, Divadelní 10, Rýmařov
Informační centrum Rýmařov, náměstí Míru 6, Rýmařov
Potraviný Lazarec, Opavská 24, Rýmařov

Krytý bazén Břidličná

Plavání pro veřejnost v listopadu

Pondělí	14.00 - 20.00	Úterý	14.00 - 18.00
Středa	14.00 - 20.00	Čtvrtek	14.00 - 19.00
Pátek	14.00 - 20.00	Sobota	13.00 - 20.00
		Neděle	13.00 - 20.00

Vodní aerobik každé pondělí a čtvrtek od 18.45.

Aquacentrum Rýmařov

na Jesenické ulici

OTEVÍRACÍ DOBA

Po - Pá 14.00 - 21.00, So - Ne + svátky 10.00 - 21.00

Každá třetí středa v měsíci je od 19 do 21 hodin vyhrazena v Aquacentru Slunce vyznavačům naturismu.

Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově,

zve seniory k návštěvě **KAVÁRNIČEK**

každé liché úterý v budově střediska na třídě Hrdinů 48 v Rýmařově. Začátek vždy ve 13.30. Ukončení posezení 15.30-16.00.

Kdo není schopen dojet do kavárny, může využít odvoz v den setkání ve 13.30 od prodejny H+H na ulici 1. máje. Přijďte si za námi povykládat a naplánovat aktivity, které byste sami nepodnikli. Bližší informace na čísle 554 211 294.

Termíny kavárniček v roce 2012 (každý lichý týden v úterý):

6. 11., 20. 11., 4. 12. a 18. 12.

Srdečně zvou a těší se na vás zaměstnanci Diakonie ČCE

Kavárna Buřinka na Sokolovské ul.: Po - Pá 7.00 - 18.00

Přehled nejbližších kulturních akcí SVČ Rýmařov

/ssp/ - akce pořádaná ve spolupráci s jiným pořadatelským subjektem

LISTOPAD

5. 11. Ute Stein - DOSTANU TĚ NA JAHODY - divadlo/komedie
Městské divadlo / 19:30 / vstupné: předprodej 140,-, na místě 190,-

Světový dirigent, sužován rozmary hysterické operní pěvkyně, před ní nalézá úkryt v hotelu. Jednoho večera ho však navštíví tajemná krásná slečna. Hra německé autorky **Ute Steinové** mistrně vystihuje lidské vlastnosti, které dobře známe, u jiných je vehementně odsuzujeme, ale u sebe samých je stěží nalézáme nebo nalézt spíše nechceme: chlapskou ješitnost, sebelásku, kariérismus, intrikánství. Protože se ale jedná o opravdu dobrou komedii a protože autorkou je žena, je její pohled sice lehce ironický, ale dokáže v každé situaci najít také laskavý humor.

Hrají: *Michaela Dolinová, Ivan Vyskočil, Zuza Ďurindová / Kateřina Urbanová, Yveta Tannenbergerová, Matěj Merunka / Michal Slaný; Divadlo Metro Praha*

7. 11. Velký koncert ZUŠ Rýmařov - koncert /ssp/
Městské divadlo / 18:00

Velká prezentace činnosti **ZUŠ Rýmařov**. Zazní *Óda na radost*, ale i další skladby z repertoáru *Zuškabandu*, školní rockové kapely či rytmického orchestru bubeníků. V několika vystoupeních

se představí také žáci tanečního oboru, který sklízí cenné úspěchy i v mezinárodním měřítku.

9. 11. Filmový festival zimních sportů - film /ssp/
sál ZUŠ / 20:00 / vstupné 60,-

Celovečerní pásmo špičkových krátkých filmů, úspěšných na mezinárodních filmových festivalech. Sníh, led a adrenalin. Extrémní lyžování, zimní horolezecké výstupy, snowboarding, skialpinismus a další aktivity v zimní přírodě. Na programu večera budou snímky: **All. I. Can** (USA) - o vášni pro lyžování a objevování dosud nesjetých míst v horách po celém světě

Baffin Babes (CAN/NOR) - čtyři ženy 80 dní na expedici bez záchochu a sprchy. Podívejte se na nejdelší lyžařskou cestu: 1200 km skrz arktickou pustinu podél kanadského ostrova **Baffin**

Cold (USA) - v únoru 2011 trojice horolezců uskutečnila úspěšný prvovýstup na **Gasherbrum II** (8035 m) v **Pakistánu**, 13. nejvyšší horu světa

Parallels (CAN) - freerideři na svazích olympijského střediska **Whistler** v rámci **World Ski and Snowboard Festival 2011**

Scottish Ice Trip (FRA) - kolébka a rájem zimního „mixového“ lezení je už přes sto let **Skotsko**. **Ueli Steck** se vydal nejtěžší cestou na **Ben Nevis**, **The Secret** (X, 10)

Tatry krásné, Tatry mé... (ČR) - příběh milovníka **Vysokých Tater**, který touží nejbližší velehory nejen navštívit, ale také vlastnit

Ultim8 Separation (ČR) - projekt, který si klade za cíl mapovat českou freeskiingovou parkovou scénu a přiblížit tak freeskiing jako progresivní sport širšímu publiku

White Line (ČR) - když se dá banda nejlepších freeriderů dohromady, znamená to jedině: kvalitní podívanou a nádherné záběry

10. 11. Vladimír VÁCLAVEK - koncert
Na Růžku / 20:30 / vstupné: 60,-

Koncert rýmařovského rodáka, básníka, skladatele, kytaristy a zpěváka **Vladimíra Václavka** patří již několik let ke každoroční nabídce **Jazzclubu SVČ Rýmařov**. **Vladimír Václavek** patří k tvůrcům, kteří se v druhé polovině 80. let minulého století podíleli na vzniku tzv. brněnské alternativní scény. Působil mimo jiné v legendárních kapelách **E** či **Dunaj**. Sólové koncerty **Vladimíra Václavka** neztrácejí nic z alternativního „drajvu“ a dávají vyniknout „václavkovské“ poetice textů, která se již delší dobu opírá o kořeny východního šamanismu.

14. 11. O perníkovém dědkovi - divadlo/pohádka
Městské divadlo / 9:45 / vstupné: 40,-

Perníkovému dědkovi a bábě se už nelíbí číhat na děti v perníkové chaloupce, a tak se vydají do světa hledat štěstí. Kvůli své nenasytlosti ovšem dědek zůstane uvězněn v chlívků s čuníkem a o pomoc musí požádat Mařenku...
Divadlo Andromeda Praha

17. 11. Mářč Fest - koncert /ssp/
Na Růžku / 19:00 / vstupné: 60,-

Koncert kapel z hudebního podzemí. Hosty domácích **Personality Laps** budou **Profesor Lefebvre** z **Kroměříže**, **Sudetia Non Cantat** z **Libiny**, **Aggressive Tyrants** ze **Světlé nad Sázavou** a **North Mores** ze **Zátora**.

filmový festival

zimních sportů

sál ZUŠ RÝMAŘOV
9. 11. 2012 ve 20:00 za 60,-

Sníh, led a adrenalin. Extrémní lyžování, zimní horolezecké výstupy, snowboarding, skialpinismus...

sverymarov.cz/jazzclub

Taneční večer s výukou společenských tanců

**POLKA,
CHA-CHA,
JIVE,
TANGO ...**

Lektoři: Libor Sobek
a Veronika Kainzová

23. 11. 2012

Místo: Hotel Slunce
Čas: 20:00 - 22:00
Vstupné: 90 Kč na osobu

STŘEDISKO VOLNÉHO ČASU RÝMAŘOV pořádá **UÝTUARNÝ KURZ**

**NÁHRDELNÍK
Z FIMA**

LEKTOR: JANA ŠTOLFOVÁ
ČTVRTEK: 15. 11. 2012
V 17 HODIN - SVČ
NA BARTÁKOVĚ UL.
Cena: 180 Kč
Přihlášky na tel.: 554 211 410

FOTOKLUB

Střediska volného času v Rýmařově

19. 11. 2012 17:00

SVČ Rýmařov, Bartáková 21, přízemí

Podělte se o zkušenosti s ostatními fotografy, přiučte se něco nového, využijte všechny možnosti svého fotoaparátu. Seznamte se s programy na úpravu fotografií Adobe Photoshop, Zoner ...

téma měsíce
listopadu:
„Podzim“
(vyberte 5 nejlepších
fotografií s podzimní
tematikou)

Ute Stein Dostanu tě na jahody DIVADLO RÝMAŘOV 5. 11. 2012

V 19.30

VSTUPNÉ:
předprodej: 140,-
na místě: 190,-

Předprodej zajišťuje
Informační centrum

Humorný pohled autorky na lidské vlastnosti, které si většinou nepřiznáme
Režie: Gustav Skála - Překlad: Jiří Štácl - Hrají: Michaela Sulimová, Ivan Vysoký, Zuzana Burdová, Kateřina Bráňanová, Tereza Tomášbergrová, Markéta Marešková, Michal Štácl
Divadlo Město, Národní 23, Praha 1, www.divadlomesto.cz
Foto: archiv divadla Město v Rýmařově 1988

Kulturní okénko města Rýmařova

Citát: Žena je zďařilá napodobenina anděla, až na to, že pánbůh se na ní dopustil několika milých chyb.

Gerhart Hauptmann

2.11.	10:00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
2.11.	16:00 - 17:30	ZUŠ	Taneční balanc - Gangnam style (lekce 40 Kč)
6.11.	17:00:00	SVČ	Informatika pro dospělé
7.11.	18:00 - 19:00	Těl. Národní ul.	Žij pohybem (lekce 40 Kč)
9.11.	10:00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
9.11.	16:00 - 17:30	ZUŠ	Taneční balanc - Takata (lekce 40 Kč)
12.11.	09:00	SVČ	Keramika s Buřinkou
13.11.	17:00	SVČ	Informatika pro dospělé
14.11.	18:00 - 19:00	Těl. Národní ul.	Žij pohybem (lekce 40 Kč)
14.11.	17:00	SVČ	Hodnocení fotografií MSMO
15.11.	17:00	SVČ	Výtvarný kurz - náhrdelník z FIMA
16.11.	09:00	SVČ	Keramická dílna pro ZŠ
16.11.	13:30	SVČ	PC Herna
16.11.	16:00 - 17:30	ZUŠ	Taneční balanc - tanec ve tmě (lekce 40 Kč)
19.11.	17:00	SVČ	Fotoklub - téma - listopad
20.11.	17:00	SVČ	Informatika pro dospělé
21.11.	18:00 - 19:00	Těl. Národní ul.	Žij pohybem (lekce 40 Kč)
23.11.	20:00	hotel Slunce	Taneční večer s výukou společenských tanců
23.11.	16:00 - 17:30	ZUŠ	Taneční balanc - taneční mix (lekce 40 Kč)
24.11.	19:00	sál SVČ div. ul.	Závěrečná taneční hodina - Malá kolona
26.11.	09:00	SVČ	Keramika s Buřinkou
28.11.	14:00	Těl. Horn. ul	Lukostřelecké závody
28.11.	18:00 - 19:00	Těl. Národní ul.	Žij pohybem (lekce 40 Kč)
30.11.	16:00 - 17:30	ZUŠ	Taneční balanc - Piloxing (lekce 40 Kč)

www.svcrymarov.cz

Známa i neznámá výročí

3. 11. 1927 zemř. **Karel Matěj Čapek-Chod**, prozaik a novinář (nar. 21. 2. 1860) - 85. výročí úmrtí
4. 11. 1847 zemř. **Felix Mendelssohn-Bartholdy**, německý skladatel a dirigent (nar. 3. 2. 1809) - 165. výročí úmrtí
5. 11. 1932 nar. **Miroslav Červenka**, básník, literární vědec, překladatel (zemř. 19. 11. 2005) - 80. výročí narození
5. 11. 1997 zemř. **Helena Šmahelová**, autorka knih pro děti a mládež (nar. 14. 7. 1910) - 15. výročí úmrtí
6. 11. 1872 nar. **František Bilek**, sochař, řezbář a grafik (zemř. 13. 10. 1941) - 140. výročí narození
9. 11. 1877 zemř. **Karel Sabina**, spisovatel, novinář, libretista (nar. 29. 12. 1813) - 135. výročí úmrtí
10. 11. 1902 nar. **Záviš Kalandra**, historik, estetik, publicista a kritik (popraven 27. 6. 1950) - 110. výročí narození
- 11. 11.** **Mezinárodní den válečných veteránů, slaví se u příležitosti výročí podpisu příměří, kterým v roce 1918 skončila 1. světová válka**
11. 11. 1587 nar. **Martin Štěda**, rektor brněnské jezuitské koleje, obránce Brna proti Švédům (zemř. 26. 8. 1649) - 425. výročí narození
11. 11. 1922 nar. **Kurt Vonnegut**, americký prozaik (zemř. 11. 4. 2007) - 90. výročí narození
12. 11. 1972 zemř. **Rudolf Friml**, americký skladatel a pianista českého původu (nar. 2. 12. 1879) - 40. výročí úmrtí
12. 11. 1972 zemř. **Antonín Škarka**, literární historik a editor (nar. 14. 2. 1906) - 40. výročí úmrtí
- 13. 11.** **Mezinárodní den nevidomých, slaví se od roku 1946 v den výročí narození Valentina Haüyeho, francouzského zakladatele systematické výchovy nevidomých**
13. 11. 1912 zemř. **Teréza Nováková**, prozaička (nar. 31. 7. 1853) - 100. výročí úmrtí
- 14. 11.** **Světový den proti cukrovce, slaví se od roku 1991 v den narození objevitele inzulínu Fredericka Bantinga**
14. 11. 1847 zemř. **Josef Jungmann**, jazykovědec, literární vědec, překladatel, národní buditel (nar. 16. 7. 1733) - 165. výr. úm.
14. 11. 1907 nar. **Astrid Lindgren**, švédská spisovatelka, autorka knih pro děti (zemř. 28. 1. 2002) - 105. výročí narození
- 15. 11.** **Den vězňů spisovatelů, vyhlášen Mezinárodním centrem PEN klubu roku 1993**
15. 11. 1862 nar. **Gerhart Hauptmann**, německý spisovatel, nositel Nobelovy ceny (zemř. 6. 6. 1946) - 150. výročí narození

Společenská kronika

Narodili se noví občanci

Laura Baštová	Rýmařov
Sofie Rechteriková	Rýmařov
Eliáš Večerka	Rýmařov

Blahopřejeme

jubilantům, kteří od předcházejícího vydání oslavili 80 let a více

Josef Kolařík - Rýmařov	80 let
Jaroslav Bartoš - Rýmařov	80 let
Julie Lašáková - Edrovice	80 let
Vlasta Škorňová - Rýmařov	80 let
František Dokoupil - Rýmařov	80 let
Vlasta Chlupová - Janovice	80 let
Vladimír Toman - Rýmařov	81 let
Naděžda Němečková - Rýmařov	83 let
Bohuš Maceček - Rýmařov	83 let
Drahlava Čermáková - Rýmařov	83 let
Eliška Kozielová - Rýmařov	85 let
Milada Zapletalová - Rýmařov	86 let
Jaroslav Mrňka - Rýmařov	87 let
Veronika Chibici - Rýmařov	92 let

Blahopřání

Dne 1. listopadu 2012 oslavil 50. narozeniny náš kamarád, táta, dědeček a rocker

Pavel „Ekon“ Okénka.

Hodně štěstí, zdraví a dobré muziky do dalších let za všechny, co Tě mají rádi, přejí

Pája a Alien

Rozloučili jsme se

Anna Kormanová - Dolní Moravice	1924
Jan Harenčák - Rýmařov	1952
Miroslav Glier - Horní Město	1924
Petr Niessner - Rýmařov	1941
Vojtěška Horáčková - Rýmařov	1941
Libuše Štěpánková - Rýmařov	1925
Michal Holíč - Horní Město	1929

Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov

Městské muzeum a Galerie Octopus

Pozdní výběr z díla Josefa Škubny

Ve středu 17. října byla v rýmařovském muzeu vernisáž zahájena výstava prací malíře a grafika Josefa Škubny. Výtvarník z Břidličné sestavil pro obě galerie muzea průřezovou kolekci svých děl, již dal příznačný název *Pozdní výběr*.

Titul výstavy vypovídá nejen o faktu, že letos pětadesátiletý autor vybral pro rýmařovskou výstavu reprezentativní ukázkou ze svého celoživotního díla. Zároveň diváky vede k tomu, aby podobně jako u kvalitního vína s přívlast-

kem vychutnávali čas strávený ve společnosti vybraných obrazů pomalu, s požitkem a vědomím, že autor nabízí to nejlepší.

V koncepci výstavy rozdělil Josef Škubna díla do tří skupin. V Galerii Pranyř, kterou návštěvník muzea prochází jako první, instaloval olejomalby s náměty krajin a měst svého života. Najdeme pohled na rýmařovské i olomoucké náměstí, ale především do krajiny, která je dominantním tématem Škubnovy vý-

tvárné práce. Plenérovou malbu přitom Josef Škubna nezasvětil pouze Jeseníkům, ale i Vysočině, která je pro něj podobně inspirující, stejně jako slovácké prostředí autorova raného věku.

Obrazy v malém a velkém sále Galerie Octopus výtvarník rozdělil především podle použité techniky. Malý sál tak patří ukázkám grafiky, která byla po téměř celý dospělý život Josefa Škubny nejen oblastí jeho uměleckého tvoření, ale i zdrojem obživy. Po absolvování studií na Palackého univerzitě v Olomouci a na Uměleckoprůmyslové škole ve Zlíně působil od roku 1954 jako grafik Kovohutí Břidličná až do odchodu do důchodu v roce 1987. Nejružnější grafické techniky jej však provázely i ve volné tvorbě, jejíž ukázkou může spatřit návštěvník malého sálu v širokém spektru námětů.

Velký sál představuje ukázkou Škubnovy malby. Také ta pro svou realizaci nacházela množství témat. Je zastoupena přírodní i městskou krajinou, portréty, ale překvapivě i abstraktní tematikou. K té se Josef Škubna propracoval zejména v posledních letech, a návštěvník muzea tak může vidět i několik výstavních premiér, vytvořených v letošním roce. Josef Škubna záměrně nedoprovází jednotlivé obrazy popiskami. „*Chci, aby lidé sami hledali, co jim obrazy říkají, jak na ně působí,*“ vysvětlil v úvodu vernisáže autor, proč se rozhodl nenarušit bezprostřední divácký zážitek explicitními jmenovkami. Zájemce o podrobné informace si ovšem může název, dataci i použitou techniku dohledat na seznamu,

který je v galerii k dispozici.

Josef Škubna může být bez nadsázky pokládán za nestora výtvarného umění našeho regionu, významně však přesahuje omezené regionální hranice. V roce 1990 se stal členem Sdružení umělců Moravy a Slezska, v roce 1997 Unie výtvarných umělců Olomouc. Zvláště v UVU Olomouc působí velmi aktivně. Živý zájem o výstavní činnost nejen v Rýmařově, neustálá konfrontace s tvůrčím působením kolegů a nekončící hledání nové inspirace a postupů se promítá i do Škubnovy výtvarné práce. I proto působí aktuální výstava v rýmařovském muzeu na první pohled, jako by nebyla věnována jednomu, ale hned několika výtvarníkům.

Pozdní výběr z díla Josefa Škubny bude v muzeu k vidění do 6. listopadu. ZN

Městská knihovna

Mezi černou a bílou

Fotografická výstava
Klāry Jančíkové
od 5. listopadu do 30. listopadu
Galerie u stromu poznání
Městská knihovna Rýmařov

Občanské sdružení Octopus Rýmařov si Vás dovoluje pozvat na výstavu koláží a fotografií

Daniela Tvarůžková
koláže, fotografie

Václav Tvarůžka
fotografie

10. 11. - 1. 12. 2012

Výstava bude zahájena vernisáží v sobotu 10. listopadu 2012 v 18 hodin

OCTOPUS

Soutěž Marie Kodovské

Bedřich Málek: Soused

Bylo jí kolem dvaceti. Drobná, ale pevná postava, která se nesla večerním sídlištěm s kouřící cigaretou v ruce. Přeběhla přes mostek, aniž by pohlédla dolů do potoka. Malá ručička na jejích hodinkách přesáhla sedm hodin a v parku létali zbylí ptáci, kteří se chystali na noční spánek. V korunách ohromných stromů se to jimi jen hemžilo. Na obloze se objevilo rudé světlo. Slunce prosvítalo skrz sřešní okýnko na vrcholu nejvyšší kupole kostela, jenž vyčníval na kopci. Pokračovala centrem města, dokud nedošla do domu na konci jedné z postraních ulic. Byla to velká vila z počátku století.

Teprve když začalo svítat, vyšla ze dveří zase ven. Ale nebyla to ona. Její obličej se proměnil. Nabyl ostřejších rysů, kolem očí se vytvořily tmavší prohlubně. Nasadila si proto sluneční brýle ještě dříve, než slunce ten den vyšlo. Šla pomalu, jakoby se jí nechťelo. Ve skutečnosti však toužila být co nejrychleji doma, udělat si dobré jídlo a usnout v obývacím pokoji před televizí.

Kolik jich dnes bylo? Třináct, čtrnáct? Možná i patnáct, těžko říct. Jeden z nich měl úplně holou hlavu. Mohlo mu být kolem třiceti. Možná byl nemocný. Ostatní museli být starší. Nechtěla o tom přemýšlet, ale musela. Pořád je viděla před sebou. Jednoho po druhém. Netušila sice, jak vypadali, ale cítila je. Byly to housenky rozlézající se v jejím těle. Chlupaté housenky, které štětinkami dráždily citlivé stěny útrobu kolem sebe.

„Prosím, slečno,“ překvapilo ji, když stanula před pultem v pekařství. Už dlouho neslyšela nikoho promluvit, jen své výčitky, ty myšlenky, které jí říkaly všechno jinak, než potom dělala. Dlouho vybírala pohledem pečivo. Dělal o něj problém rozlišit jednotlivé kousky od sebe. Nerozeznávala ani druhy, všechno to byla jedna nasvícená žlutá hrouda. Prodavačka se na ni začala dívat s odstupem, proto rychle plácla první, co jí napadlo, zaplatila a vyběhla z krámků ven.

Ulicemi začali proudit první lidé. Shlukovali se do skupinek na zastávkách. Jejich obličej ještě kopírovaly polštáře, z nichž před chvílí vstaly. Měla nepříjemný pocit, že se dívají přímo na ni. Byla ráda, když stanula přede dveřmi do svého bytu. Nebylo to nic extra, ale byla se svým příbytkem spokojena. Platila za něj poměrně rozumný nájem.

Náhle se otevřely vedlejší dveře a vykoukl mladý muž.

„Dobré ráno!“ prohodil zvučně a zvesela, „my se ještě neznáme. Já jsem váš nový soused,“ pokračoval. Jméno jí uniklo. Měla problém ho vůbec zaregistrovat, ale najed-

nou pozpomněla. Pohlédla naň ještě jednou. Byl to přesně její typ. Trochu zarostlý, příjemný obličej, krátké rozčuchané vlasy, nedbalá elegace jí imponovala.

„Zdravím,“ odpověděla po chvíli na pozdrav, avšak on již byl dávno pryč. Na schodech pod ní doznivaly jeho kroky, ozvalo se klapnutí dveří a pak už nic.

Konečně vešla do bytu. Unaveně padla do křesla, odkopla z nohou tenisky a sundala si krátký letní kabát. Rukou si uvolnila knoflíčky kolem krku. Ucítila v obličejí proud tepla. To se dělo vždycky, když zčervenala. Zнала ten pocit od malička, ale již dlouho jej nezažila. Proč se najednou červená? Co jí tak rozhodilo? Že by to byl vážně ten kluk? Nechtěla tomu věřit. Už dávno k nikomu nic necítila. Práce veškeré její touhy natolik otupila, že toho nebyla schopna. Možná ji zachvátila náhlá hoře. Stejně se po té dnešní noci necítí nijak nejlépe.

Svlékla se. V zrcadle pohlédla na svoje tělo. Připadalo jí jako vyměněné. Neznala ho. Dívala se na cizího člověka. Hleděl na ni nerudný obličej.

Ohrála si v mikrovlnné troubě jídlo nachystané z předešlého večera, vytáhla nákup z pekárny, pustila si televizi a začala jíst. Po pár sousech však talíř odložila. Nemohla. Neměla chuť. Ani televize jí najednou nic neříkala. Vypnula ji. Místo tmavé obrazovky vyplnil zarostlý obličej „toho od vedle“. Viděla ho snad vteřinu, víc ne, ale přesto si pamatovala každý detail. Byla překvapena, když si uvědomila, jak věrně vidí jeho obraz. Ten cizí obličej se jí během vteřiny vryl do paměti i do duše. Lehla si na pohovku, zavřela oči a snažila se na něj soustředit. Po chvíli usnula hlubokým spánkem.

Když se probudila, bylo odpoledne. Za domem křičely děti na pískovišti. Slunce nelítostně páliło na terasu za prosklenými dveřmi. Vzpomněla si na souseda.

„Třeba se mi jen zdál,“ řekla si nahlas sama pro sebe.

Cítila se lépe. Vstala z gauče, protáhla se a pohlédla z okna ven na protější panelový dům. Ještě pět hodin a půjde tam zas. Co bude do té doby dělat?

Přihodilo se jí to nejhorší, co mohlo. Začala přemýšlet. Dumala nad svým životem, nad svým štěstím, které neexistovalo, snažila se obhájit svoji práci. Přepadl ji pocit beznaděje. Kdyby odešla, ztratila by svůj klid, nezaplátila by byt, nemohla by jednou za rok letět na luxusní dovolenou k moři. Ale zůstat tam také nemohla. Ubíjelo ji to neustálé ponížování, jednotvárné úkony, jež ničily nejen její tělo, ale i duši. Stále se snažila namluvit si, že je vše v pořádku, že je to práce jako každá jiná. Ale čím dál víc o tom přemýšlela, tím se cítila hůře. Musí toho nechat. Ale kam půjde? I kdyby stokrát chtěla, stejně to neudělá. Nemá na to.

Málem se rozplakala nad svou náhlou slabostí. To kvůli němu! Kvůli blbému chlápku od vedle ji najednou napadlo, že by mohla odejít a začít jinak. Vzala ze stolu sluneční brýle, vyšla na verandu, sedla na bobek a zapálila si cigaretu. Poslouchala hlasy, které si hrály kdesi pod ní.

Dítě! Proč bych nemohla mít dítě taky já? Otec? Není. Zatím. Ale může být. Klidně on. Zkoušela si představit, jaké by to s ním bylo. Nedokázala to. Ta vidina se vždy ihned rozplynula v mlze dalších beztvarych obličejů, které se měnily v housky.

Co by jí řekl, kdyby se dozvěděl o její práci? Chtěl by ji? Vypadal úžasně. Prostě byl k sežrán. Třeba ale není sám. Musí se s ním zase setkat. Není jiná možnost. Ano! Setká se s ním a seznámí se. Měla by ho někam pozvat, když je tu nový. Určitě ještě nebyl v tom baru na rohu, mohou tam jít spolu. A pak by ho mohla pozvat k sobě. Na kávu nebo čaj.

Ani si neuvědomila, kolik je hodin. Podívala se na hodinky, vstala a šla se obléknout. Za chvíli vyšla z bytu a zamkla za sebou. Ani si nepovšimla kroků, které se blížily po schodech nahoru.

„Dobry den podruhé!“ pozdravil ji příjemný zvučný hlas.

Lekla se, když ho spatřila. Byl to on! Vůbec se jeho obraz nezměnil. Prošel kolem ní a letmo se jí dotkl. Zamrazilo ji.

„E... Do-dobry,“ zakoktala. Usmál se a zmizel za dveřmi. Ještě otočená k němu zaškorbtla na posledním schodě a málem spadla. Zachytila se zábradlím. Jako omámená pokračovala dál. Vyšla do večerních ulic s viditelně lepší náladou a zapálila si další cigaretu. Potáhla a usmála se tak, že z ní kouř vyšel nosem.

Ilustrace: Daniela Pospíšilová

Čtení ze stoletých novin

Žádná automobilová neštěstí více.

V Anglii byl v těchto dnech učiněn zajímavý vynález, kterým v budoucnu budou zamezeny úrazy a neštěstí automobilová, jakož i úrazy elektrických tramwayí. Aparát sestává z drátěné sítě a je umístěn mezi předními koly automobilu. Síť zachytí člověka a chrání jej tak dlouho, než automobil dá se zastavit. S novým vynálezem, který budí pochopitelný rozruch, bylo podniknuto v Londýně několik pokusů, které se nad očekávání vydařily. Je naděje, že tento nový ochranný aparát bude brzo všeobecně zaveden jak u automobilů, tak i na elektrických drahách.

Pes šoférem.

Neuvěřitelné, ale přece pravdivé. Ovšem, je zázrak tento možný jen v Americe. Šťastný majitel tohoto psa je jistý L. O. Marray v Longville u Chicaga. Nazval psa „Tago“, naučil jej jezdit v automobilu a posléze jej vycvičil tak, že milý „Tago“ dovede automobil řídit sám, bez svého pána a bez šoféra. Na ulici se ovšem šofér „Tago“ se svým automobilem ukázati nesmí, protože mu úřady nechtějí vystaviti vysvědčení způsobilosti, za to ale produkuje se velmi často v rozsáhlém parku svého pána k nemalé veselosti četných zvědavců.

Bude vojna, bude?

Ve Vídni 28. září 1912

Není dne, abychom nečetli někde poplašné zprávy: „Veškeré kruhy obyvatelstva z pohnutek nejrůznějších pocítují obavy pro nynější situaci na Balkáně. Celá Evropa s velikým napjetím sleduje události na jihovýchodě, každou chvíli očekávají se rozhodnutí, která asi velice mohutně zapůsobí na mezinárodní politiku a která ovšem také našeho mocnářství se mohou velice intenzivně dotknouti!“ Každou chvíli se kmitne zpráva, že je válka neodvratná a je přirozeno, že v delegacích byla s velikým důrazem kladena ministru zahraničních záležitostí otázka, jsou-li zprávy o bezprostředním nebezpečí válečném pravdivé. Zahraniční úřad však na dotazy takové odpovídá konejšivým projevem, že mu o prohlášení

bulharsko-turecké války ničeho známo není a že zprávy, kteréž ovšem až ke skutečnému prameni nelze vystopovati, byly toliko planým poplachem. Než jakkoli bezprostřední obavy není, jakkoliv turecké vyslanectví rozhodně popírá zprávy, jako by Turecko mělo v úmyslu mobilisovati, přece jen se budou zprávy o blízkém nebezpečí válečném v jistých intervalech opět opakovati a nemusí býti vždy toho příčinou bursovní spekulace. Není zprávy zahraničních úřadů o evropské situaci, ve které by se nemusilo ukázati na balkánské nebezpečí, spočívající v ustavičném politickém rozvratu a neklidu z něho vznikajícím, a tiskový aparát evropský při sebenepatrnějším popudu přirozeně projevy zahraničních ministrů podle své chuti

a potřeby reprodukuje. Na každém bouřliváku, který z té nebo oné redakce vyletí, je vždy trochu pravého peří, aspoň potud, že je Balkán prosycen nebezpečím válečným a že donucuje tímto svým stavem, aby sousedi měli stále ruku na jílcí a nebo na kohoťku. Ale zapomínati se nesmí, že jsme již dávno vzdáleni těch časů, kdy se sousedé podle vlastního dobrého zdání vzdali do křížku a kdy rozhodovala bojovná nálada lidu.

Bulharská vláda v dohodě s velmocemi se vyslovuje pro zachování míru a dává nepokrytě na srozuměnou, že by neměla žád-

ného prospěchu z vojny, ani kdyby bulharské zbraně zvítězily. A prospěch nebo škoda jsou ve všem všudy momenty rozhodujícími, zejména ve vojně. Na hranicích mezi tureckými, bulharskými, černohorskými atd. strážemi - jak známo - došlo nesčetněkrát ke krvavým půtkám, jsou to důsledky odvěkého kmenového nepřátelství a bitky, o kterých nyní telegraf a telefon roznáší zprávy do všech úhlů světa, jsou též povahy jako všechny předcházející.

Dnes při uzavěrci našeho listu padly první alarmní signály. Bude tedy přece vojna?

Ovocnářsko-obilní výstava v Hrabové.

V Hrabové na severní Moravě uspořádal agrární dorost v minulých dnech ovocnářsko-obilní výstavu. Výstava tato, pořádaná za účelem povznesení ovocnictví a obilnictví, potkala se s největším zdarem. Obeslalo ji celkem 13 obcí, a sice: ovoce 720 vzorů a obilí a zeleniny 46. Vystavovatelů bylo 103. Výstavou touto podán byl pěkný obraz ovocnářství celého kraje, jmenovitě se obecnostvo seznámilo s krásnými a cennými odrůdami, které možno se zdarem pěstovati.

Velkolepé pro vánoční stromek!

Sklěná ozdoba vánočního stromku!

Jen přímá zboží z první ruky. Poslední novinky! Krabice a 12 kusy, pěkně rozřazené, od K — 20 až K 1-15, krabice se 6 kusy od K — 40 až K 1-15, skleněné ptáčky

Zvonění na vánoční stromek, rej andělů s narozením Krista, asi 30 cm vysoké, výkon zaručen, s nápisem „Sláva na výsostech Bohu“ atd. neb „Gloriam a laudibus deo“ atd. kus K 1-17.

Základní stráž! Výměna dovolena! Případně peníze zpět! Zásilky dobrou, neb proti předem zaslanému obnosu. Překupování neb při společných objednávkách značné sračky.

A. O. WAGNER, průmysl ozdob na vánoční stromek
Nejnovější bohatě ilustrované vánoční ceníky každému bezplatně.

za krabici 40, 46 a 52 h, skleněné zvonky za krabici 29, 46 a 58 h, vrcholy stromků po 23, 29 a 58 h, zlaté, a posíle sříci zářné světle 12 kusů 23 a 29 h, vysokový anděl 12, 15, 18 cm velký 23, 35 a 52 h. Dále skvostné novinky ozdob z pozlaceného kovu, jakož i smelových na stromek, zeppelinový vzducholodě, ptáčecí loď, balony, vlajky, hvězdy, stříbený, dět atd.

Lauscha, Sa.-Mein č. 1260.

Balkánská válka.

Balkánská válka byla zahájena. Černá Hora dala k ní signál a Bulharsko, Srbsko a Řecko zamítly poslední společnou notu Rakouska a Ruska. Též Turecko zamítlo poslední notu velmocí, takže ve chvíli, kdy tyto řádky čísti budou naši čtenáři, budou válečné operace na celé čáře v proudu. Evropská diplomacie se nesmrtně blamovala a musela se omeziti jen na akci k lokalizaci války na Balkán.

Balkánská válka je v proudu, jaký bude její výsledek? Černohorci prozatím vítězí, válečné štěstí je však velice nestálé. Přeje dnes tomu, zítra ono-

mu. Bude Štěstěna přátel také Bulharům a Srbům, kteří mají před sebou obrovské turecké armády, řady bojovných anatolských redifů a davy zfanatisovaných mohamedánských Albánců? To jsou otázky, které zodpoví nejbližší budoucnost. Celý slovanský svět, ba možno říci celá vzdělaná Evropa, pokud nemá na dnešním stavu Turecka zájem finanční, sympatizuje s křesťanskými státy balkánskými, které bojují za osvobození křesťanských národů, úpicích celá století pod jhem tureckým. Celý vzdělaný svět přeje vítězství zbraním balkánského spol-

ku, jenž sáhl ku svépomoci a rozhodl se udělati na Balkáně pořádek bez velmocí, které stále jen slibovaly, pro svoji nesvorlost a vzájemnou žárlivost však nemohly donutiti Portu, aby splnila závazky, které vzala na sebe v berlínské smlouvě.

A co stane se, když balkánské státy boj za svobodu balkánských Slovanů prohrají? Ponechá Rusko Bulharsko, kterému dalo samostatnost, bez pomoci? Nechá poražené Srbsko a Černou Horu svému osudu? Pochybujeme velice. Veřejné mínění Ruska, celý národ ruský stojí na straně bojujících států balkánských a nedopustí, aby oficiální kruhy ruské veleříše v případě potřeby nezasáhly do vývoje věci.

A když válka balkánská skončí vítězstvím slovanské věci, postaví se Rakousko proti požadavkům balkánského spolku? I zde pochybujeme, neboť

Rakousko, stát slovanský, nemůže se odvážiti k politice, která by navždy zatarasila cestu na slovanský jih. Rakousko nemůže se postaviti proti těm, kteří vysvobozují balkánské křesťany z otroctví tureckého, kteří bojují za jejich samostatnost. Vždyť Bulharsko, Srbsko, Černá Hora a Řecko plní vlastně to, co Rakousko bylo již dávno celému civilisovanému světu povinno...

Nejlepší výrobek v celém Rakousku!

Nejlepší výrobek v celém Rakousku!

Orchestriony

se stávkou, písničkami a prvotním
PATENT JEBAVY

dále elektrické klavíry, orchestriony se vzdušnými stávkami
v každé velikosti a ceně. Poskytují

Hynka Klepetářka, Praha, Železná ulice 11.

— Ceníky na přání zdarma. — Hlasitě se ozývají.

Organizace a spolky

Koncert pro Kouzelnou buřinku popáté

V pořadí pátý benefiční koncert ve prospěch denního centra pro handicapované Kouzelná buřinka uspořádali ve čtvrtek 25. října členové rýmařovské organizace Společnosti pro podporu lidí s mentálním postižením ČR (SPMP Rýmařov). V sále městského kina přivítali své příznivce a dárce, kteří v letošním roce činnost centra podpořili.

Rok 2012, ohlašující páté výročí založení Kouzelné buřinky, je přitom podle slov členů SPMP

Rýmařov zatím nejtěžším co do financování aktivit centra. Přetrvávající krize a trend škrtů se projevují i na ochotě sponzorů přispívat na činnost neziskových organizací. Členové SPMP Rýmařov se přesto rozhodli uspořádat každoroční Koncert pro Kouzelnou buřinku, jako projev poděkování všem věrným příznivcům a také jako příležitost seznámit blízké handicapovaných i celou veřejnost s aktivitami, jímž se v centru

věnují, a s úspěchy, kterých letos dosáhli.

Bilancování střídal kulturní program, který si připravili uživatelé centra Kouzelná buřinka se svými terapeuty a také jejich přátelé z podobných zařízení v okolních městech. Vystoupení ve stylu blues i pouliční show si připravili klienti Vincentina Šternberk, africké bubínky rozezněla Polárka Bruntál a svéráznou kreaci na lidovou notu „Hity po našem“ přivezli hosté z opavské organizace Marianum.

Klienti Kouzelné buřinky přichystali dvě vystoupení. Nejprve se jako sólový hráč na klávesy představil Daniel Janoušek, který pod vedením Jany Sedláčkové a Babety Lenhartové nacvičil tři lidové písně, a ve finále předvedli všichni klienti rýmařovského centra párový tanec na barokní hudbu v choreografii Zuzany Štefelové.

Během podvečera se představila také Diakonie ČCE, středisko v Rýmařově, organizace, která před dvěma lety převzala část čin-

nosti centra a vytvořila sociálně terapeutickou dílnu Buřinka, v níž se handicapovaní uživatelé připravují pro vstup na trh práce. Diakonie promítla reportáž z nedávného otevření Kavárny Buřinka, kterou natočila Televize Polar. Kavárna s občerstvením, v níž obsluhují mentálně handicapovaní, je jediným zařízením tohoto typu v širokém okolí.

Po závěrečném poděkování všem sponzorům, aktivním členům SPMP Rýmařov a pracovníkům Diakonie nastal čas pro samotný koncert. Na prkna, z nichž v předchozích ročních Kozelné buřince zpívali legendární Beatles či Elvis Presley, letos vystoupila rýmařovská kapela Podolanka. Poprvé si tak přišli na své milovníci dechové hudby, kteří se mohli také dozvědět mnoho zajímavého o Podolance a jejich hráčích. Kouzelnou buřinku ještě letos čeká zájezd za kulturou a na závěr roku velká schůze SPMP Rýmařov s vánoční diskotékou.

ZN

Společnost pro podporu lidí s mentálním postižením ČR Rýmařov děkuje všem sponzorům, jimiž v letošním roce byli: Teplo Rýmařov, Barum Continental Otrokovice, RD Rýmařov, Odborová organizace Stavby RD Rýmařov, Pátá stavební, Aquacentrum a hotel Slunce, Klempířství Pipa, Infini, STAS, Truhlářství Lachnit, Pekárna Rýmařov, Škarupa - teplo, voda, Eurointermetal, Kovošrot Moravia Malá Štáhle, Elektro Kováčová - Kotrla, Hotel Praděd, Turistické známky Janovice, Lékárna Avion, BP Design, Potraviný Lazarczyk, Restaurace Viktorie.

Po celé pětileté období s námi spolupracuje Město Rýmařov, SVČ Rýmařov, Gymnázium Rýmařov, Střední škola Rýmařov a Krajská organizace SPMP v Ostravě. Děkujeme.

SPMP ČR Rýmařov

Nejtěžší období janovického zámku - od roku 1945 po současnost

V pořadí třetí, závěrečný díl seriálu besed s Jiřím Karlem o historii janovického zámku zorganizovalo sdružení Historií k současnosti zámku Janovice ve čtvrtek 25. října. Jiří Karel přiblížil posluchačům v obřadní síni trpké osudy zámku po druhé světové válce.

Zájemci o tuto etapu zámecké historie se nedostavili v hojném počtu, zřejmě kvůli nevládnému počasí. Z hlediska historie je však poválečná doba nejzajímavější, bohužel pro zámek asi také nejtragičtější, co se týče rozsáhlého devastování a rabování zámeckých sbírek, vědomého i nevědomého poškozování interiéru a nevšimavého přehlížení chátrajícího stavu, který trvá až do dneška. Dříve, než se posluchači prostřednictvím výkladu Jiřího Karla ocitli v roce 1945, neopomněl se

přednášející v úvodu vrátit k okupaci naší země a do období „Mnichova“. „Cenné bylo svědeckví velitele (kapitána) dragounského oddílu ubytovaného

na zámku v září 1938, který vzpomínal dlouho po válce na jediný světlý bod té doby, s jakou péčí a laskavostí se věnovala vojákům Anna Marie Harrachová, pro-

vdaná Forgáčová, k českým vojákům. Jako ostatní se hrdě hlásila ke svému českému původu, děti vychovávala česky, ovšem její manžel s tím měl potíže na vyslanectví, kolegové mu vyčítali i jeho styky,“ přiblížil Jiří Karel a neopomenul zmínit významné osobnosti, které v té době k zámku Janovice neodmyslitelně patřily. Rodina Forgáčů musela po okupaci opustit zámek a odešla do Maďarska, kde využili schopností hraběte Forgáče na ministerstvu zahraničí. Rodina obývala zámek ve Starém Haliči. Nástup nacistů k moci nesli Forgáčové s velkou nevolí a protestem, hrabě byl zatčen a uvězněn ve Vídni, jeho matku gestapo při výslechu ubilo, Anna Marie se třemi dětmi (Zikmundem, Mikulášem a Helenou) a dvěma komornými uprchla

do Velkého Meziříčí ke své sestře Josefě, jejíž muž Alois Podstatský-Lichtenstein z Prusinovic byl členem Rady tří, tj. v čele moravského odboje. V roce 1944 se podařilo Forgáchovi uprchnout za pomoci čs. odboje z Vídně do Meziříčí, na podzim se s rodinou uchýlil do lesního bunkru, kde přežili do osvobození spolu s uprchlými sovětskými zajatci. Zámek Janovice Forgáchové nevládnili už od roku 1943 a po roce 1945 jim nebyl vydán. Na zámku byl 24. 7. 1945 zřízen jeden ze sedmi nejhorších internačních táborů pro stíhané německé občany a takto fungoval do konce roku 1946.

Jiří Karel ve své přednášce přiblížil dobu těsně po osvobození, zejména protiprávní zabavení lesního majetku Harrachů vedoucím zemědělského odboru Karlem Novákem s významnou pomocí ředitele Národního pozemkového fondu Josefa Smrkovského. Po dlouhých vyjednáváních, do kterých byl zapojen i tehdejší předseda vlády Zdeněk Fierlinger, se podařilo prolomit zarputilost vášnivého feudálobijce a fanatického komunisty Karla Nováka, který se odmítal podřídit rozhodnutí vlády, a v roce 1947 byl Forgáchovi zajištěn odvoz movitého majetku ze zámku v Janovicích. Jednalo se o orientální zbraně a sbírku porcelánu, zbytek inventáře byl uložen do čtyř vagonů pod dohledem advokáta JUDr. Oskara Spitzera, ovšem na hranice přijely vagony již zcela prázdné. Vše bylo cestou rozkradeno. Po převratu v Maďarsku byla rodina Forgáchů okradena i o to poslední, co měla, a odchází do Chile, kde v roce 1954 hrabě

Forgách umírá úplně bez prostředků. Nejstarší z dětí Zikmund pracoval jako kuchař na zaoceánském parníku a v současné době je majitelem hotelu v Columbiu, Mikuláš vystudoval práva a vrátil se se synem a dcerou do Německa, Helena se provdala za Američana a žije v New Yorku.

Po válce nastal tragický zlom. Zámek zoufale chátral, docházelo k ostudnému ničení, vykrádání a neuvěřitelně špatnému zacházení s předměty vysoké ceny. Historik přiblížil auditoriu dochovanou kopii seznamu části zatím neodcizených předmětů, které měly být na příkaz premiéra Benešovy vlády Zdeňka Fierlingera vráceny rodině Forgáchů. Uvádí se jmenovitě 877 předmětů včetně akvarelů, keramiky, nespočítané množství fotografií, rodinných alb a tisíce knih, zařízení ke krbům, nábytek, paroží, úplný bílomodrý rokokový a hráškově zelený pokoj, zrcadla v pozlacených rámech, hudebniny, měděné, mosazné, bronzové a skleněné foukané lustry, svícný, lampy a kahany, nádherná kachlová kamna z období baroka až po biedermeier a mnoho dalších cenných předmětů. „Nikde však není ani zmínka o stovkách historických zbraní, cínů, mincí, tisících nerostů, skleněných předmětů, archeologických nálezů či o drobných uměleckých pracích a plastikách,“ pozastavil se nad neúplným seznamem z roku 1946 Jiří Karel.

Drancování zámku pokračovalo až do roku 1949. Mezitím byl zámek obecně přístupný a v Parohovém sále se pořádaly bály. V září 1949 byla vyrabovaná zámecká budova s parkem přiděle-

na kraji Olomouc a o dalším osudu měl rozhodnout Státní zemědělský archiv Praha. Komplex budov začal sloužit krajskému archivu pro zemědělsko-lesnický fond a přízemí a 1. patro weisse-rovského traktu užívalo místní JZD jako sklad obilí. Družstevníci opustili zámek po dlouhých sedmi letech roku 1956, kdy zbývající prostory uvolnili Státnímu archivu Janovice, který vznikl již 7. května 1954 a jehož vedoucím byl vynikající brněnský historik dr. Jaroslav Mezník, který se velkou měrou zasloužil o záchranu zámku před nejhorším.

„Na zámku ve státním archivu v té době působila řada významných akademicky vzdělaných osobností, například František Spurný, Antonín Roubic, Miloš Kouřil, Josef Matyska nebo Erich Šefčík. Ovšem stát v té době archivům nebyl příliš nakloněn. Zámek po letech zvlhnul, odvodňovací systém parku se zanesl a rozpadl, dříve vyhnaná voda se vrátila, někde se propadly stropy a mokré parkety vytvořily fantastická pohoří,“ vzpomněl v besedě historik Jiří Karel, ale zároveň dodal, že v letech 1986-1987 se stát konečně rozkýval a část přízemí zámku ošetřili zkušení specialisté z Geologického průzkumu v Rýmařově.

Po Sametové revoluci v roce 1989 byl zámek orýhován zvenčí, ale archiv, který býval poslední nadějí zámku, přešel po roce 2000 do Opavy a Olomouce. „Zámek zvolna vysychá, parkety dosedají zpět a dá se konstatovat, že se nachází v lepším stavu než před osmnácti lety, ale dochází k tomu, že se do nezabezpečených prostor stahují vandalové a bez-

domovci a ničí vše, co zbylo,“ konstatoval Jiří Karel. Hledá se náprava, vyměňují se zámky, zahrazují nechráněné vstup.

V roce 2007 se Ondřej Bačík, předseda občanského sdružení Historií k současnosti zámku Janovice, pokouší rozhýbat ministerstvo a další instituce k ochraně zámku. V roce 2008 se stav zámku začíná znovu horšit, je opět napadán vandaly, kteří ničí míže a vytloukají okna, vše pokrývá prach, nečistoty, trouchnivější zbytky nešťastných ptáků, kteří nenašli cestu ven, a velké množství exkrementů kun a lasic. O rok později začíná do zámku nebezpečně zatékat, střecha je silně poškozena a v roce 2010 je situace kritická. „Ondřej Bačík staví bazény s fólií a město posílá památkové péči zprávu o chátřajícím stavu a ta nařizuje ministerstvu zabezpečit stav. Přichází peníze a záchrana kritického stavu může začít,“ končí optimistickými slovy besedu Jiří Karel. Vše je zaskleno, střecha opravena, dozděny omítky u paty zdí a zámek je po 75 letech z 90 % vymeten a zakonzervován. Jeho budoucnost je ovšem podle historika ve hvězdách. Je dobře, že zámek ožil v letošním roce poprvé koncerty, přednáškami, besedami i autorským čtením. „Je ovšem nutné i nadále zámek udržovat a pokračovat v jeho rekonstrukci, byť třeba po kapkách. Jak se zastaví, začne opět chátrat,“ těmito slovy ukončil Jiří Karel seriál o historii zámku Janovice. Je nutno dodat, že Janovický zámek je stále ve vlastnictví státu a od roku 1991 doposud probíhá soudní řízení ve věci navrácení majetku rodině Forgáchů. JiKo

Váženým přátelům - Mým národům

My, Jaroslav Hašek, spisovatel,
obracíme se na Vás in memoriam

S VOLIČSKOU KAMPANÍ STRANY MÍRNÉHO POKROKU V MEZÍCH ZÁKONA, TEDY PŘÍRODNÍHO.

Divadelní happening z cyklu Veselá republika
proběhne

v Ryžovišti v Multifunkčním domě dne 9. listopadu 2012.
Vážení poslanci Strany mírného pokroku v mezích zákona
spustí svou volnou improvizací parlamentní revue v 19 hodin.

Jste srdečně zváni!

Kelt Grass Band vyhrál ve Velké Bystrici

Letos se do Velké Bystrice u Olomouce opět sjeli vyznavači tramských, country, bluegrasso-

vých a folkových skupin na XIV. ročník soutěže Bystřické banjo. V závěru přehlídky hlasují

o třech nejlépejších skupinách sami diváci. Jako host festivalu letos vystoupila skupina Přátelé (tramská olomoucká skupina s dlouhou tradicí) a jako hlavní host skupina Nezmaři, stále české hudební scény. Celou akci skvěle moderovala zpěvačka Blanka Tornádo Prudilová.

Kapela Kelt Grass Band ze Stránského se přehlídky zúčastnila již poněkoličkáte. V minulých letech soutěž dokonce třikrát za sebou vyhrála a po třech letech si její členové řekli, že je opět čas změnit síly s tak výbornými kapelami, jako jsou přerovští Fredáci (country kapela s nádechem bluegrassu), Falešná karta z Nového Města na Moravě (tramská kapela), Soft and Easy z Olomouce (bluegrassové trio), Welcome Drink z Václavova (vokální kvartet a vítězové letošního Mohelnického dostavníku) nebo olomoucký Alibaba (vítězné trio z letního Regi banja).

A pak to přišlo. Oznamovaly se výsledky diváckého hlasování.

Na 3. místě skončila skupina Falešná karta, na 2. místě trio Alibaba a 1. místo získala skupina Kelt Grass Band. Z tohoto úspěchu měla kapela KGB patřičnou radost a její poděkování za přízeň patří všem divákům. Přestože to byla poslední soutěž kapely KGB, všichni její členové doufají, že hudba je a jejich příznivce bude těšit i nadále při klasických koncertech.

Letošní ročník byl zvláštní tým, že byl poprvé pořádán nastupující generací organizátorů, která střídá zakladatele a organizátora J. Jerryho Kose. Kapelník Kelt Grass Bandu Petr Dagy Schäfer pro něj připravil jako dárek a poděkování za jeho skvělou práci překvapení. Pozval partnerskou taneční skupinu Démáirt z Brna a děvčata Jerryho o přestávce za doprovodu kapely KGB zatancovala. Závěr večera patřil tradiční session, při níž si všechny kapely společně zahrály. Krásná tečka za nádherným večerem.

Foto a text: Alena Sýkorová

Současné obsazení kapely Kelt Gras Band: Petr Dagy Schäfer (banjo, bodhrán), Alena Sýkorová (bodhrán), Alena Tichá (housle, mandolína), Jiří Pelikán (akordeon, flétna), Tomáš Tichý (kontrabas), Pavel Gaston Gajdoš (kytara), Jana Gajdošová (flétna), Jana Příkrylová (housle, niněra)

Z okolních obcí a měst

Drakiáda v Ryžovišti

V pátek 12. října u nového turistického odpočívadla nad Ryžovištěm vzletli draci různých barev a velikostí. Více jak 60 účastníků všech věkových kategorií vyšlo na kopec, aby se zúčastnilo akce, kterou pořádal Obecní úřad Ryžoviště, a hlavně aby společně strávilo příjemný podzimní podvečer. Poté, co si děti vybarvily svého dráčka, tatínci vyzkoušeli, jestli je dostatečný vítr a jestli draci létají. Podle úsměvů na tvářích bylo poznat, že pouštění draků není zábava jen pro děti, ale i pro dospělé. *Eva Lašáková, starostka obce Ryžoviště*

Foto: OÚ Ryžoviště

Odpoledne plné zpěvu

Pěvecký sbor z Ryžoviště společně s Obecním úřadem Ryžoviště navázali spolupráci s Domovem odpočinku ve stáří v Dolní Moravici. Členky pěveckého sboru s harmonikářem panem Hořanským zavítali ve středu 17. října do Dolní Moravice nejen vystoupit s pásmem písniček, ale také za příjemným přátelským posezením.

Odpoledne to bylo opravdu pěkné, plné zpěvu, úsměvů, vzpomínek, i pár slziček ukáplu, našťastí jenom dojetím. Členky pěveckého sboru se rozhodly v této aktivitě pokračovat a budou do domova dojíždět pravidelně. Děkujeme všem z Domova odpočinku za přátelské přivítání a za skvělý doprovod ve zpěvu. *Eva Lašáková*

Foto: OÚ Ryžoviště

MUZEUM V BRUNTÁLE

vyhlašuje soutěž

O nejhezčí vánoční ozdobu

Soutěž je určena všem zájemcům bez rozdílu věku. Je možno použít libovolný materiál i techniku - malování, pečení, keramiku, paličkování, háčkování, slámu apod. Zúčastnit se mohou jednotlivci i kolektivy. Uzávěrka soutěže je 9. prosince 2012. Své výrobky označené jménem, věkem, adresou a telefonním kontaktem odevzdávají soutěžící na vrátnici bruntálského zámku. Vyhlášení výsledků a předání cen proběhne v sobotu 15. prosince 2012 v rámci Vánoc na zámku. Všechny soutěžní ozdoby budou vystaveny v zámeckém sklepe od 15. prosince 2012 do 9. ledna 2013. *Jana Nováková, knihovna Muzea v Bruntále*

Manitou nám přál

Studentský klub Břidličná a Jezdecký klub Jestřábí, o. s., Václavov u Oskavy se již podruhé spojily, aby připravily víkendový den pro všechny bez rozdílu věku - děti, mládež i dospělé, kteří dají přednost pobytu na zdravém vzduchu před vysedáváním u počítače. Po úspěšném programu nazvaném Tenkrát na Západě nás 13. října čekalo Indiánské léto. Ještě v pátek to moc nadějně nevypadalo, bylo

chladno, vítr, zamračeno, v noci se přidal silný déšť, takže se organizátoři začali trochu obávat, jak to celé dopadne. Byl sice připraven program i pro případ nepříznivého počasí, u kamen bylo naskládáno dříví, v hrnci dostatek horkého čaje, ale to hlavní - projížďka na koníčcích, přece jen potřebuje lepší počasí. Naštěstí sobotní ráno nás přivítalo slunečnými praprsy, takže bylo hned jasné, že tentokrát pro

nás bude třináctka šťastným číslem a indiánský patron Manitou nám bude přát. Naše očekávání se splnilo, ba skutečnost předčila i neoptimističtější očekávání. O atmosféře dne nejlépe vypovídají fotografie (více najdete na www.jk-jestrabi.cz). Jen pro úplnost dodáváme, že na naše akce může přijet po domluvě kdokoli a bude vítán.

Nejbližší akcí, kterou SK Břidličná chystá, je tradiční Uspávání brouček 30. října. Ani letos při něm nebude chybět spousta zábavy a lampiónový průvod. Na všechny malé i větší broučky se světylky i bez nich se moc těšíme!

Květa Děrdoová

Fota: archiv SK Břidličná

Moravskoslezský kraj informuje

Získejte dotaci na nízkoemisní kotel na tuhá paliva

Rada kraje schválila vyhlášení 2. společné výzvy k podávání žádostí o poskytnutí dotace ze Společného programu Moravskoslezského kraje a Ministerstva životního prostředí na podporu výměny stávajících ručně plněných kotlů na tuhá paliva za nové nízkoemisní automatické kotle na uhlí, biomasu nebo uhlí a biomasu v Moravskoslezském kraji.

K medializaci výzvy zahájil Moravskoslezský kraj v médiích a na webových stránkách informační kampaň: „Dotaci na nový kotel už mám

doma. A co Vy? Nezaspěte šanci!“ Cílem kampaně je informování veřejnosti o možnosti čerpání „Kotlíkových dotací“.

S případnými dotazy a žádostmi se obraťte na Ing. Simonu Šebestovou, tel. 595 622 690, mail: simona.sebestova@kr-moravskoslezsky.cz, Mgr. Josefa Zicha, tel. 595 622 641, mail: josef.zich@kr-moravskoslezsky.cz, nebo Karin Veselou, tel. 724 125 830, mail: karin.vesela@kv-advisory.cz.

Miroslav Novák, náměstek hejtmána MSK

Zásady správného topení

Ačkoliv to tak nevypadá, i dobře zatopit je umění. Dodržováním jednoduchých pravidel ušetříte peníze a snížíte znečištění ovzduší. Spotřebujete příliš mnoho paliva? Váš kotel špatně topí? Všimli jste si, že z vašeho komína vychází hustý zbarvený kouř, nebo si dokonce už i sousedé stěžovali? Seznamte se s několika jednoduchými a přitom důležitými pravidly.

Pro správné topení je podstatné:

V čem topíte

Každý typ kotle má jinou účinnost. Klasický prohořivací kotel má účinnost spalování 50-60%. Mnohem účinnější jsou moderní zplyňovací a automatické kotle, které mají účinnost 70-85%. Automatický

kotel, který si palivo sám dává, má také mnohem plynulejší spalovací proces než ten, do kterého musíte přidávat palivo ručně. Tyto kotle spalují mnohem kvalitněji a účinněji.

Jak se o kotel staráte

Dbejte na pravidelné čištění komína a teplosměnných ploch (plochy, které předávají teplo vodě v otopném systému). Malý tah komína může způsobit vrácení spalin včetně jedovatého oxidu uhelnatého a jejich únik do míst-

nosti. Naopak příliš velký tah komína snižuje účinnost spalování, dá se však regulovat regulátorem tahu. Pořídte si kotel, který bude parametry odpovídat potřebám vašeho domu nebo bytu. Pokud budete provozovat kotel na snížený výkon, dosáhnete pouze snížené účinnosti a většího znečištění z komína.

Čím topíte

Pokud topíte dřevem, pamatujte, že je potřeba ho nechat řádně proschnout - minimálně 2 roky. Takové dřevě má vyšší výhřevnost a produkuje méně emisí, zejména jedovatého oxidu uhelnatého. V žádném případě nepalte v kotli odpad - plasty, dřevotřísku, starý nábytek atd. Nejenže při hoření vzniká množství zdraví nebezpečných toxických látek, ale pokud spalujete např. plasty, spaliny ničí i váš kotel.

Umění správně zatopit

Aby palivo kvalitně hořelo, potřebuje přístup vzduchu. Po přiložení proto nechte napřed palivo dobře rozhořet a nezavírejte klapky průduchů úplně. Raději přikládejte menší množství paliva častěji než velké množství naráz. Pokud vás nebaví často přikládat, pořídte si kotel s automatickým dávkováním paliva.

Jak udržet teplo doma a ještě ušetřit?

Snížíte-li teplotu o 1 °C, uspoříte za rok až 6% nákladů. Snízte potřebu vytápění - vý-

měna netěsných oken či dveří a zateplení vašeho domu zajistí příjemné teplo uvnitř a mnohem nižší náklady na vytápění.

Zpracovalo sdružení Arnika v rámci projektu „Topíme ohleduplně k přírodě i sousedům“, podpořeného

Státním fondem životního prostředí v Programu neinvestiční podpory projektů zaměřených na aktuální

témata z oblasti ŽP - „Rizikové látky z domácích topenišť a dopravy a cesty k jejich snižování“. Více informací na <http://arnika.org/topime-ohleduplne-k-prirode-i-sousedum>.

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Akce hradu Sovince

Hrad Sovinec se uložil k zimnímu spánku

Poslední akce s příznačným názvem Hofmistrova závět uzavřela minulý víkend (27.-28. 10.) brány hradu Sovince pro letošní rok.

Na poslední říjnový víkend připravilo Městské muzeum Bruntál ve spolupráci s občanským sdružením Dědictví pro návštěvníky Sovince závěrečnou akci letošního roku s názvem Hofmistrova závět. Součástí byla mimořádná prohlídková trasa po sklepeních, okolo skřítků a vlkodlaků. Točítá schodiště návštěvníky zavedla do mučírny a do běžně nepřístupné hradní kuchyně, bylo možné navštívit některou z výstavních galerií či prostory zdejšího purkrabství.

rozhovor

Probíhá poslední akce Hofmistrova závět. Na hradě leží první snůh. Bude podle vás návštěvnost této akce nižší než v závěru jinných sezón?

Jsme zvyklí, že „zavíračku“ téměř vždy děláme na sněhu, snad jen vloni snůh výjimečně nebyl. Myslím, že návštěvnost bude nižší, chladné počasí návštěvníky odradilo, zvláště po relativně tep-

lém a slunečným podzimem. V sobotu přijelo kolem dvou stovek lidí, což je velmi slabé, a uvidíme, kolik jich přijde dnes, v neděli. Přitom program je při této poslední akci o dost kvalitnější, než býval v jiných letech.

O jaký program přišli ti, kteří na poslední hradní akci nezavítali?

Prohlídkové trasy vedou jinudy, než je obvyklé, ale hlavně tady máme dudáckou kapelu Hundcvut z Brna, která hraje letos na Sovinci poprvé, a kdo si její skladby poslechne, zažije skvělou atmosféru středověkých oslav a tanečních zábav. Je to v podstatě šermířské sdružení M.C.E.,

Milovníci lidových balad si vyslechli brněnskou dudáckou kapelu Hundcvut.

Na to, jak se uplynulá sezóna vydařila, kolik návštěvníků prošlo branami hradu, jak byli spokojeni s nabízenými akcemi a co připravuje správa hradu pro příští sezónu, jsme se zeptali kastelánky Bc. Kateřiny Jarmarové.

Za starými hradními okénky pofukuje severák, nádvoří je pocukrováno prvním sněhovým popraškem, v útulné jizbičce hradního purkrabství je ale příjemné teplo. Ze všech koutů dýchá historie: staré dřevěné komody, obří hradní klíče, jež ukovali zruční kováři, ne-

zbytný dobový klobouk paní kastelánky, velké obrazy neznámých

mistrů. Snad jen počítač v kanceláři ruší „středověký“ dojem.

kteřé tu vystupuje docela často, ale za deset let se naučili hrát i na dudy, a tak to vyzkoušeli i v tomto stylu.

Když se ohlédnete za uplynulou sezónou, jak byste hodnotili? Co přinesla z vašeho pohledu, ale i z pohledu návštěvníků nového, podnětného?

Koncem září jsme vypracovali statistiku návštěvnosti od počátku letošního sezóny, a jak jsme předpokládali, respektive v to doufali, ukázalo se, že úroveň návštěvnosti zůstala stejná jako v předchozích sezónách, tedy nějakých padesát tisíc návštěvníků. To bylo příjemné zjištění. Lidé mají méně peněz, ale na návštěvnosti se to nepodepsalo, spíše na prodejnosti suvenýrů a na stánkovém prodeji. Připravili jsme na Sovinci mnohem víc akcí než vloni, v podstatě co víkend, to kulturní akce. Doufám, že tento trend udržíme. Celkem jsme připravili devatenáct akcí a k tomu celosezónní výstavu soch významného českého sochaře, malíře, řezbáře a spisovatele Vladimíra Preclíka. Pokračujeme v zažitém programu, takže pokud lidé na Sovinec v sezóně přijedou, o víkendu vždy najdou žádané šermíře, ve všedních dnech provázíme po hradě v dobových kostýmech. Chceme pokračovat ve výstavách moderního umění i ve filmových nocích, což jsou sice nekomerční akce, ale také je podporujeme. Snažíme se rozvíjet spolupráci s novými subjekty, aby lidé neměli pocit, že se hradní akce neustále opakují. V poslední době jsme zahájili spolupráci s barrandovskými ate-

liéry a první návštěvníci tuto spolupráci ocenili již v červnu letošního roku. Mohli navštívit půjčovnu filmových kostýmů, půjčit si některý a vyfotit se v něm, zhlédli výstavu kostýmů z období Tudorců a filmové šperky, mezi nimiž nechyběl čarovný prsten Arabely. S barrandovským studiem bychom chtěli spolupracovat i nadále.

Čeho byste se chtěli v budoucnu vyvarovat? Vznikly v letošní sezóně nějaké problémy?

Určitě bychom nechtěli jít s kvalitou programů dolů, což s sebou nese pochopitelně zvýšené náklady. Tradičním problémem, který se vleče řadu let, je kapacita parkování. Najít další vhodné prostory na Sovinci je problém. Pozemky pronajímá obec a nájemce, se kterým máme dobré vztahy, pak vybírá parkovné. Letos jsme zaznamenali názory návštěvníků, že parkování je poměrně drahé a parkoviště je od hradu daleko, ale pravomoc správy hradu nesahá tak daleko, abychom to mohli ovlivnit.

Jak byli návštěvníci spokojeni se sezónou? Která akce byla nejvíce navštívená?

Letos máme vesměs kladné ohlasy. Lidé nám píší prostřednictvím internetu, máme potvrzeno, že se k nám rádi vracejí, dokonce několikrát za sezónu. Jsem přesvědčena, že je to i kvůli rozvoji hradu a jeho průběžné rekonstrukci, která je prováděna za velmi přísných podmínek a kontrol památkářů. Každý rok přibude něco nového. Letos jsme otevřeli několik nových expozic, což není na hra-

dech obvyklé. Byla otevřena expozice bytu a kanceláře lesníka z počátku dvacátého století, kdy lesník na hradě opravdu sídlil. Dále jsme připravili úplně novou expozici o lesnické škole, která tady byla v 19. století. Těší nás, že nám naši návštěvníci zasílají mnoho kvalitních snímků hradu a hradních zákoutí, které chceme pochopitelně využít s jejich svolením k propagaci Sovince. Velice si této skutečnosti vážíme a za jejich aktivitu děkujeme.

Nejnávštěvovanější akcí bývá zahájení sezóny Na pomlázkové veselici a srpnový Hodokvas rytíře Kobylky.

Co připravujete pro příští sezónu? Na co se mohou návštěvníci těšit?

Vzhledem k tomu, že máme obrovskou podporu ze strany Muzea Bruntál a jeho odborníků, kteří na Sovinci pomáhají s přípravou expozic, chtěli bychom se návštěvníkům co nejvíce přiblížit a pořádat pro ně takzvané cílené programy. V praxi to znamená například více spolupracovat s mateřskými školami, neboť je velká poptávka po programech pro děti. Šlo by o prohlídky hradu spojené s pohádkovými příběhy. Průvodci sice chodí v kostýmech prince, princezny a dalších pohádkových bytostí, ale příběh je pro děti daleko zajímavější. Měla by pokračovat hlubší spolupráce s barrandovským studiem a v neposlední řadě chceme do programu zapojit více koncertů, které tady zatím chybí. Letos jsme se poprvé účastnili Hradozámecké noci, což byla celostátní akce,

a chtěli bychom rozšířit i celovečerní prohlídky, které zaznamenaly zvýšený zájem návštěvníků. Také budeme chtít rozšířit průvodcovské okruhy na I., II. a tzv. Kastelánský, netradiční prohlídku sklepení a půdních prostor.

Jak se žije kastelánci na hradě Sovinci?

No krásně, jinak bych to nedělala. Je pravda, že se lidé diví, jak tady můžu celý rok vydržet, a nedávno se mě někdo zeptal, proč nebydlím někde jinde a na hrad nedojíždím? (*smích*) To mi připadlo absurdní. Jde hlavně o to tady bydlet. Neustálá přítomnost je důležitá. Když odjedu na dvě hodiny nakoupit, mám výčitky

svědomí, že mi bude zvonit telefon - pevná linka, protože mobilní telefony tady nemají signál.

A nebojíte se na hradě?

Vůbec ne. Mám k tomuto objektu respekt. Je to historická budova. Jsem skeptik, nevěřím na strašidla, ale jasně je, že jsou všudypřítomná (*smích*). Jsou místa, kterými bych v noci nechodila. Nebudu je dráždit. Přítomnost předků tady určitě je a my se vzájemně respektujeme. Oni dávají pokoj mně a já nechávám na pokoji je.

Kdy se mohou návštěvníci v příští sezóně poprvé podívat do hrady Sovince?

Hrady se otevírají 1. dubna, ale

svátky jara, Velikonoce, jsou už na přelomu března a dubna, takže budeme chtít otevřít dříve, aby naši návštěvníci nepřišli o Pomlázkovou veselici. Budeme se těšit se všemi na shledanou v příští sezóně 2013.

Do příští sezóny vám přeji hodně nápadů a velké zástupy návštěvníků. Děkuji vám za rozhovor.

Na úplný závěr sezóny pro vás organizátoři z hrady Sovince připravili starodávny recept ze sovineckých sklepů, podle kterého máte možnost si vytvořit pochutinu našich předků pokaždé, když se vám po Sovinci zasteskne.

Jablka v pivním těstíčku

Suroviny:

1/2 kg jablek, 1/4 kg hladké mouky, 3 vejce, 2 dl piva, 2 lžičce vanilkového cukru, 1/2 lžičce skořice, sůl a olej.

Postup přípravy:

Jablka oloupeme, zbavíme jádřinců, omyjeme a balíme v mouce. Hustější těstíčko si připravíme z piva, žloutků, soli, mouky, vanilkového cukru a skořice. Ušleháme sníh z bílků a vmícháme jej do těstíčka. V této směsi namáčíme v mouce obalená jablka a v nepřilíhající rozpáleném tuku pečeme dozlatova. Na ubrousku osušená jablka posypeme cukrem smíchaným se skořicí. *JiKo*

Prostor pro firmy a podnikatele

Firma RD Rýmařov vyrobila již 22 tisíc domů

V úterý 2. října 2012 začala montáž dalšího domu z produkce RD Rýmařov. Standardní rozsah dodávky, perfektní organizace, rychlost a přesnost. Nic neobvyklého pro výrobky RD Rýmařov. A přece jedna výjimečnost. Výrobní číslo tohoto domu je 22 000. Ve čtyřicetileté tradici výrobní značky RD Rýmařov představuje 22 000 spokojených zákazníků již ve třech generacích. Vnuci prvních zákazníků si dnes vybírají z kvalitativně jiné nabídky. Rozsáhlá typová škála domů s energeticky efektivními parametry evropské úrovně v přijatelných cenách umožňuje výběr domů dle momentální potřeby každé rodiny. Všechny produkty firmy RD Rýmařov předstihují současné trendy moderního stavebnictví.

výrobky vysokých kvalitativních parametrů.

Není náhodou, že 22 000. dům je NOVA 101. Tento typ je poslední dobou vlajkovou lodí prodeje RD Rýmařov. Byl vytvořen na základě zkušeností firmy a přání zákazníků a během tří let bylo postaveno tisíc těchto domů. Je to rekord v rámci stavebnictví ČR v prodeji jednoho typového domu. A jeden z těchto domů ponese i výrobní číslo 22 000. Dům je koncipovaný pro čtyřčlennou rodinu, 5+1 s garáží v přijatelné ceně, která je připravena na čerpání hypotéky pro průměrnou českou rodinu. Dům je dnes dodáván s řízeným větráním a solárními panely. To spolu s energetickými parametry umožňuje výrazným způsobem snížit náklady na provozování domu.

rych případech i v jejich spolufinancování. Využívá tak všechny přednosti systému lehké prefabrikace v praxi. Jsou to zejména rychlost a kvalita výstavby, ekologické a energetické parametry, spolehlivost značky RD Rýmařov, které umožňují optimální finanční nastavení projektu. V současné době dokončuje naše firma kongresové centrum u Vídně. V polské Lodži připravuje již druhou etapu čtyřpatrového bytového komplexu o 180 bytech. Zde poprvé jako česká firma realizovala technologii lehké prefabrikace ve čtyřech patrech. Další bytový projekt za více než 5 milionů euro zahájila v těchto dnech u Vídně. A v přípravě na zahájení je projekt řadových domů v Pardubicích-Doubravících. Firma RD Rýmařov na právě proběhlém stavebním veletrhu For Arch představila cenově dostupný dům Largo 85, který je koncipován na současné potřeby a možnosti zákazníků. Dům je

koncipován v dispozici 3+1 a je připraven na rozšíření pokojů v podkroví. Dům, jako všechny výrobky RD Rýmařov, je energeticky efektivní. Firma jej dodává včetně základové desky v ceně 1 680 000 Kč bez DPH. Firma RD Rýmařov dokazuje, že skloubení tradice a zkušenosti s inovačním potenciálem je nejlepší strategií budoucnosti moderního stavebnictví. Stavebnictví orientované na ekologické materiály a energetické parametry realizované s vysokou kvalitou - to je strategie firmy RD Rýmařov.

Ing. Jiří Pohloudek, obchodní ředitel RD Rýmařov, s. r. o.

Fota: archiv RD Rýmařov

Firma byla u vzniku unikátního projektu Inovačního a výzkumného centra při stavební fakultě Technické univerzity v Ostravě. Právě propojení výzkumu a praxe umožňuje firmě uvádět na trh

Firma RD Rýmařov se neorientuje jen na výstavbu rodinných domů. Zaměřuje se na střední developery, kterým nabízí kompletní služby v rámci přípravy a realizace projektů a v někte-

Poznámky k článkům o utrpení sudetských Němců

V poslední době se v našem celostátním tisku i v Rýmařovském horizontu objevují články o utrpení sudetských Němců po válce, uvádí se různá nehorázná, ničím nepodložená čísla o počtu zabítých sudetských Němců, o jejich utrpení atd. Přitom se neuvádí dějinné souvislosti a budí dojem, že dějiny začaly rokem 1945. U některých neinformovaných lidí, zvláště mladých, pak vzniká dojem, že byly organizovány hony na Němce, že se těmto nevinným lidem neustále ubližovalo. V samotném Německu vycházejí knihy o hrdinství německé armády, o ušlechtilých činech příslušníků zabíjácích jednotek SS. V Německu vzrůstá počet nacistů a jejich počty jsou dnes vyšší než počty Hitlerových stoupců v době, kdy zahajoval politickou činnost. Znepokojily německou vládu natolik, že řeší, jak omezit či zakázat některé neagresivnější spolky. Sudetoněmecká organizace v Německu a organizace Němců u nás vznášejí požadavky, které chtějí změnit výsledky 2. světové války. Německý spolek nebyl již dvakrát registrován naším ministerstvem vnitra, protože vznáší revizionistické požadavky, naposledy v minulém měsíci. Zcela jiné stanovisko zaujal německý prezident Gauck při své nedávné návštěvě u nás. Odmítl tlumočit našim orgánům stanovisko sudetoněmecké organizace s tím, že přijel navštívit Lidice a vyslovit politování nad utrpením českého lidu za války. Takový postoj by měli zaujmout i naši Němci, a ne si neustále stěžovat, protože jejich „utrpení“ je nesouměřitelné s utrpením lidí v koncentračních táborech a s počty našich občanů zabítých německými orgány za války. Lidé, kteří byli v koncentračních táborech (ještě jich několik žije) nebo na otrocké práci v Německu, nezalují noviny články o svém utrpení. Proto jsem se rozhodl přiblížit situaci, která vedla ke 2. světové válce, nejstrašnější válce v dějinách. Katastrofa pro Evropu začala ve 30. letech, kdy se dostal k moci Hitler. Je třeba vědět, že se k moci nedostal pučem, ale byl německým lidem řádně zvolen. V prezidentských volbách 1932 zvítězil sice Hindenburg s 19 mil. hlasy, ale Hitler jich dostal 13 mil. Ve volbách z 30. 7. 1932 získala Hitlerova NSDAP 37 % hlasů a 230 mandátů, sociální demokraté 22 %, komunisté 15 %. Nebylo možno sestavit vládu s přiměřenou většinou, a proto se 6. 11. 1932 konaly další volby, ve kterých NSDAP dostala 33 % hlasů, sociální demokraté 20 %, komunisté 17 %. Hitler žádal, aby byl jako vůdce vítězné strany pověřen sestavením vlády. Hindenburg to odmítl s tím, že Hitler by zavedl diktaturu. Nepověřil sestavením vlády žádné stranu a vytvořil úřednickou vládu. Do hry se vložili vojáci a průmyslníci, kteří přesvědčili Hindenburga, aby pověřil Hitlera sestavením vlády. Učinil tak 30. 1. 1933 a jeho slova se vyplnila. Hitler vyhlásil na 5. 3. 1933 volby. Prezident Říšské banky Hjalmar Schacht zorganizoval finanční sbírku ve prospěch Hitlera

a předseda Svazu německého průmyslu Krupp dal Hitlerovi 3 mil. marek na volby. Ty už byly zmanipulované, celé komunistické vedení bylo zatčeno, komunistické a sociálnědemokratické časopisy byly zakázány. Za těchto podmínek získala NSDAP 52 % hlasů. Pro změnu ústavy Hitler potřeboval 2/3 hlasů. Chybějící hlasy mu poskytla křesťanská strana Centrum, která se pak dobrovolně rozpustila. Smutné je, že Vatikán byl prvním státem na světě, který uzavřel s Hitlerovým Německem státní smlouvu. Čili Hitler se nedostal k moci pomocí hrstky fanatiků, ale se souhlasem velké části německého lidu. Pak Hitler odhodil parlamentní masku, změnil ústavu dle nacistických plánů a začalo vraždění a zřizování koncentračních táborů, kde skončili jeho odpůrci. Pak přišli na řadu Židé. Dále výstavba armády, která byla omezena mírovou smlouvou. Obsazení Portúří a Rakouska Hitlerovi prošlo prakticky bez odporu. To ho povzbudilo k dalším výbojům. Rozhodl se zničit Československo a získat jeho průmyslový potenciál. K tomu mu vydatně a s velkou ochotou pomohli sudetští Němci. Na Hitlerův pokyn začali jejich předáci rozdmýčovat nepochybně, aby měl záminku k zásahu. V roce 1938 docházelo v pohraničí osídleném Němci k nepřetržitě řadě provokací, k vraždění Čechů, německých sociálních demokratů a Němců, kteří uprchli před Hitlerovým terorem z Německa. Pochody ordnerů za řvaní „Ein Volk, ein Reich, ein Führer“ byly na denním pořádku a počty přívrženců Hitlera se v pohraničí zvětšovaly. Vzduch to i německé křesťanské organizace a nakonec zůstalo Československu věrné jen nejpevnější jádro sociální demokracie a komunisté. Odhad, že nacistickou ideologii přijalo 80-90 % sudetských Němců, není přehnaný. Je však třeba, aby si sudetští Němci konečně uvědomili, že nežádali připojení k demokratickému Německu, ale k nejstrašnější diktatuře 20. století, a tuto vinu nemohou popřít. Jejich tvrzení, že nechtěli válku, patří do říše Hitlerových pohádek. Zájemci se o tom mohou přesvědčit prostudováním sudetoněmeckých časopisů z let 1938-1939, uvidí, s jakým nadšením byl Hitler vítán kupř. v Bruntále. Pochopitelně v roce 1945 si Němci, zejména sudetští, válku nepřáli. Německá armáda prohrávala na všech frontách, německá města byla v troskách, německé rodiny dostávaly úmrtní oznámení o padlých a bylo jasné, že je čeká odplata. Spojenci dali jasně najevo, že budou potrestáni všichni členové zločineckých organizací NSDAP, SA, SS. Stejně tak hrozila odveta příslušníkům Wehrmachtu, kteří nedodrželi mezinárodní pravidla a podíleli se na vraždění v okupovaných zemích.

Dalším námětem stížností bývá utrpení a zabíjení Němců ve sběrných táborech i mimo ně. Počty jsou známé a nepřekročily 5000 lidí, ale zahrnují i zemřelé stářími a na nemoci. Mimo

tábory by se dali zemřelí také spočítat - archivy jsou otevřené, ale nikomu se do toho nechce, protože pak by nebylo možno tvrdit, že jich bylo 100 tisíc. Je jasné, že by lidé neměli být zabíjeni bez soudu, ale emoce po německých zverstvech u nás byly velké a chování sudetských Němců k nám za války bylo otravné, kupř. po atentátu na Heydricha stačilo říci, že to byl spravedlivý trest, a byla vyvražděna celá rodina. Protektorátní noviny z té doby měly denně seznamy popravených pro schvalování atentátu, byly vyvražděny a zničeny Lidice, Ploština, Javoříčko ad. To vše organizoval sudetský Němec Frank. O vraždění Němců v Evropě jsem psal minule. Na druhé straně v německých koncentračních táborech byly bez soudu zavražděny miliony nevinných lidí, včetně malých dětí a nemluvňat. Němečtí váleční zločinci vybudovali továrny na zabíjení lidí, jako první v historii světa - je to prostě německý primát. Bežec měl kapacitu 15 000 mrtvých denně, Sobibór 20 000 mrtvých denně, Treblinka - Majdanek 25 000 mrtvých denně. K tomu ještě stovky malých továren na smrt, kde lidé umírali hladem. Hromady koster potažených kůží vyděsily celý svět. Uvedená čísla nejsou z ruských, polských, jugoslávských nebo českých zdrojů, ale z britské knihy A History of the 20th Century od Paula Johnsona. Zázitky z koncentračních táborů by měly být pro Němce povinnou četbou.

Další stížností je, že odsun sudetských Němců byl prováděn v nákladních vlacích. Připomínám, že tak byli odvázeni na základě německých předpisů, které nařizovaly, že „osoby nepřátelské říši musí být dopravovány jen nákladními vagony“. Takto německé orgány dopravovaly po celou dobu války miliony lidí. Já jsem pracoval u železnice ve stanici Grygov u Olomouce a mohu podat svědectví, za jakých barbarských podmínek byli zajatci dopravováni. Vězni museli většinou táhnout pěšky. Je těžké brát v úvahu, že po válce byla železnice naprosto ochromena zničením lokomotiv a vagonů. V červnu 1945, když jsme znovu nastoupili do školy, jezdily od nás z Konice do Prostějova jen dva vlaky denně. Vyjžděli jsme po 5. hodině ráno a vraceli jsme se v 19 hodin. Tak dojížděli i 11letí primánci. Že si Němci mohli vzít jen 50 kg, odpovídá německému předpisu pro odsun milionů Židů. Narozdíl od nich, kterým bylo zavazadlo po příjezdu do koncentračního tábora ukradeno vedením tábora, Němci se svým zavazadlem došli. Vězni odvázení do koncentračních táborů nesměli mít žádné zavazadlo.

Kritiku na stravu ve sběrných táborech je možno považovat za neopodstatněnou, protože byla rozhodně mnohonásobně lepší než strava milionů vězňů v německých koncentračních táborech, kteří měsíce umírali hladem. Němci byli ve sběrných táborech krátkou dobu a jistě nikdo z nich hladem nezemřel. Pro porovnání uvádím denní stravu vězňů v koncentračních

táborech, která sestávala z polévky z brambor či řepy a krajíce chleba denně. Přitom po příchodu do tábora nebyly vydávány žádné nádoby na stravu, kdo neměl, musel shánět nádobí po mrtvých. Kdo nenašel, měl smůlu, dozorcí mu lili polévku do dlaní. Němci měli po celou dobu války daleko větší přiděly potravin než Češi. Když převzal úřad prezident USA Truman, zjistil, že němečtí zajatci v US zajateckých táborech měli daleko lepší stravu než obyvatelé Němci okupovaných zemí. Nařídil, aby poradce zjistil, kdo na Němci okupovaném území měl nejmenší přiděly potravin. Poradce zjistil, že to byli Češi. Prezident pak nařídil, že všichni němečtí zajatci budou dostávat stravu dle českých přidělů v tzv. protektorátu. Němečtí velitelé protestovali, že se z těchto přidělů nedá žít. My jsme tak museli žít celou válku! Je pochopitelné, že ve sběrných táborech nemohli Němci dostávat stravu, na kterou byli zvyklí, protože české země byly v roce 1945 dokonale vyrabovány německou armádou. V našich zemích bylo na konci války obklíčeno německé uskupení maršála Schörnera s počtem 1 milion vojáků, kteří neměli možnost zásobování zvenku a žili na úkor našich lidí. A to ještě byly v zemi tisíce utíkáčích německých rodin ze Slezska, Polska a dalších východních zemí. Jen sovětská armáda u nás zajala 800 tisíc německých vojáků, další statisíce zajaly jednotky USA. Stejně jako potraviny vyrabovala německá armáda i zá-

soby zdravotnických zařízení. Když pak vypukly tyfové epidemie, neměli naši lékaři žádné léky a v Terezíně umíraly stovky Židů, kteří se zachránili před plynovými komorami. Stížnosti, že po roce 1945 museli Němci na nucené práce, jsou neopodstatněné, protože měli napravit, co sami zničili. Musí si uvědomit, že do Německa za války putovaly statisíce „otroků“ na nucené práce, kteří pracovali za nepředstavitelně těžkých podmínek. Od nás to byly ročníky 1921-1923, které musely jít otročit do německých továren. Mnozí padli při náletech, další byli popraveni za sabotáž. V roce 1944 německé úřady zavřely všechny české střední školy. Všichni jsme museli nastoupit do zbrojních továren nebo na budování zákopů atd. Já jsem pracoval u železnice v Grygově, takže jsem dopadl celkem dobře. Nejhůře na tom byli „zákopníci“, kteří museli tvrdě pracovat, živení byli eintopfem a neustále šikanováni, protože fronta se blížila. Pro sabotáž byli i střeleni. U nás v Konicích je hrob tří zákopníků zastřelených gestapem v dubnu 1945. Závěrem dodávám, že v roce 1945 bylo pohraní v rukou komunistů, stoupců režimu značně podobného nacismu. Byli to v mnoha případech bývalí kolaboranti s Němci, kteří do pohraní odešli, aby zahladili svou minulost. Měli pak zájem na odstranění nežádoucích svědků. I na bývalém rýmařovském okrese byli takoví. Předsedou ONV byl vídeňský Čech, kolaborant, který sloužil v jednotce SS.

V 50. letech byl odhalen jiným vídeňským Čechem, slepcem, který ho poznal po hlase. Odklidil se bez postihu do ústraní. Jedním z komunistických „es“ byl člen ústředního výboru KSČ, který odešel dobrovolně na práce do Německa, dal se k Němcům a kmotry na křtinách jeho dcery byli příslušníci SS. (Odhálil ho jeho bratr.) Skončil v domově důchodců pro komunistické prominenty v Rožnově pod Radhoštěm. Třetí byl veršusak v německých službách v Olomouci. Toho snad odhalily Polky, které pod ním pracovaly za války. Dožil někde na Jesenicku. Jak si je Němci vychovali, takové je měli. O dalších nevím. Přišel jsem do Břidličné a do Rýmařova teprve v roce 1947, a nemůže se mi vyčítat, že jsem „zlatokop“.

Komunisté mi to jistě budou vyčítat, ale v imech, které chtějí prosadit svou věc násilím, není rozdíl, ať je to fašismus, nacismus nebo komunismus. Jaký je rozdíl mezi Hitlerem, Stalinem nebo Mao Ce-tungem, když každý zlikvidoval přes 50 milionů lidí? Nikdy jsem v komunistické straně nebyl a jako skaut jsem na to hrdý. Třikrát nás zakázali, a my jsme naši organizaci vždycky obnovili. Moje máma byla tři roky v komunistickém koncentráku na Kladně, protože na všesokolském sletu jako náčelnice odmítla pozdravit Gottwalda na tribuně. Já sám jsem měl několikrát namále, naposledy, když jsem nepodepsal antichartu.

L. Šín - Bor

Užitečná informace

Jak nespadnout do pasti 2 Nevěřte planým slibům

Pan Karel (80) podepsal na předváděcí akci kupní smlouvu na vysavač v hodnotě 30 000 Kč a k ní dostal písemné potvrzení o výhře poznávacího čtyřdenního zájezdu do švýcarského města St. Gallen. V návaznosti na vystavené potvrzení opakovaně žádal o sdělení termínu zájezdu. Na dotazy reagoval prodejce různými výmluvami. Když se po roce marného doprošování pan Karel rozhodl od smlouvy odstoupit, prodejce doslova zmizel ze světa.

Jistě znáte rčení o ptáčkově, kterému hezky zpívají, když ho chtějí lapnout do pasti. A přesně to samé je základním scénářem prodejců, kteří organizují zájezdové předváděcí akce. Pozvánka na zájezd za pár korun „vstupného“ je velkým lákadlem. Budete-li ale vědět, jak ji správně číst, nestrčíte nevědomky hlavu do pomyslné oprátky.

Program. Přestože pozvánka láká na výlet či za kulturou, hlavním cílem je předvádění zboží a nevybíravé nucení k podpisu pod kupní smlouvou. Často na pozvánce záměrně chybí, že se bude předvádět zboží, aby ti, kteří už něco o předváděčkách slyšeli či mají osobní zkušenost, zůstali v nevědomosti a na výlet jeli. Počítejte s tím, že převážnou většinu dne strávíte často uzavřeni v sokolovně či restauraci v zapadlé víscce. Dveře se odemknou, až bude prodán určitý počet výrobků,

aby měl prodejce dostatečný zisk z celé akce. **Dárky.** Fotografie dáreků vyobrazených na pozvánce jsou téměř vždy jen ilustrační

a slouží jako spolehlivé vnařidlo. Kdo z nezavščených by odolal? Známý jsou případy, kdy třeba dárek - vánoční stříbrný řetěz - měřil pouhých 40 cm, deka merino, tedy z je mně ovčí vlny, byla stoprocentní syntetikou, úžasné nástěnné hodiny se proměnily v dětský budík, indukční vařič byl nevařičí atrapou.

Občerstvení. Je-li poskytováno občerstvení, nebo dokonce oběd, musí ho také někdo zaplatit. A kdo hostů účastníky zájezdu? Přece ti, kteří podepsali kupní smlouvy a domů si odvázejí předražené výrobky. Co se za občerstvením také může skrývat, ukázal nedávný případ - uzenniny a pečivo jen tak hozené ve špinavém a přehřátém zavazadlovém prostoru autobusu.

Identifikace prodávajícího. Když na pozvánce nenajdete obchodní jméno prodávajícího a jeho adresu, znamená to jediné: prodejce se skrývá před minulými a současnými nespokojenými zákazníky. Proč by jinak zůstal v utajení? Představí-li se prodejce na pozvánce, ještě to není žádná jistota. Mnohé firmy, které už jsou v tomto oboru podnikání nechvalně známé, zmizí z povrchu zemského, aby se posléze objevily pod novým obchodním jménem.

Občanské sdružení spotřebitelů TEST

Občanské sdružení spotřebitelů TEST se sídlem Černomořská 419/10, 101 00 Praha 10-Vršovice je vydavatelem časopisu dTest a provozovatelem webových stránek www.dtest.cz, kde jsou publikovány výsledky nezávislých a objektivních testů výrobků, varování před nebezpečnými a zdravotně závadnými výrobky, informace o právech, které chrání spotřebitele a posilují jejich postavení vůči prodávajícím, a další rady. Spotřebitelská poradna je k dispozici na tel. 299 149 009 každý všední den mezi 9. a 17. hodinou.

- * **Plastová okna a dveře**
- * **Zasklívání balkonů**
- * **Zimní zahrady**

I-nova CZ, s. r. o.,
Harrachov 10,
Rýmařov
tel. 605 778 177
www.i-nova.cz

HELAS MASÁŽE

- šije
- záda
- horní končetiny
- dolní končetiny
- celková masáž
- reflexní terapie chodidel

Masáže jsou prováděny aromaterapeutickými přípravky nejvyšší kvality, kvalifikovanou fyzioterapeutkou.

Helena SKÁLOVÁ, Dis.
 fyzioterapeutka

dle telefonického objednání
 tel. 603 234 149

salón "LENKA" - J. Fačka 116
 795 01 Rýmařov

- možnost zakoupení dárkových poukazů -

Soukromá řádková inzerce

Prodám družstevní byt 2+1, IV. patro s výtahem, Rýmařov, Revoluční 5. Zateplený, plastová okna, nové rozvody. Při rychlém jednání cena 340 000 Kč. Tel.: 737 378 557.

ATLANTIC - Rýmařov, Janovice

- Kopletní sklenářské práce
- Vchodové bezpečnostní dveře
- Okna, garážová vrata
- Zasklívání balkonů
- Výroba sítí proti hmyzu a žaluzie
- Polykarbonát

Antonín Václavík
 Rýmařovská 59
 79501 Rýmařov, Janovice
 Tel.: 554 213 161, 737 242 977

www.atlantic-biz.cz w.vaclavik@seznam.cz

VELKÝ PRODEJ

JABLEK, BRAMBOR, CIBULE

tržnice Rýmařov,
 ve dnech 6. - 7. 11. 2012 od 10 do 17 hod

JAK VYJDE

Další číslo **RÝMAŘOVSKÉHO HORIZONTU**
 bude v prodeji od **16. 11. 2012**

Uzávěrka pro vydání
 je ve čtvrtek 8. 11. 2012 do 12 hodin

Těšíme se na vaše příspěvky!

21/2011

Zajímavosti z přírody

Vrba pětimužná

Pokud při toulkách přírodou upoutá moji pozornost nějaký rostlinný nebo živočišný druh, který neznám, okamžitě ve mně tento zážitek evokuje touhu po jeho poznání. Doma si nafocenou rostlinu či živočicha zobrazím na monitoru počítače a začíná detektivní pátrání. Většinou zjistím název zachyceného druhu v knihách nebo na internetu, ale někdy se mi to nedaří. Potom se obracím s prosbou o určení druhu na přátele - různé specialisty. Tak mi i při určení vrby pětimužné pomohl bývalý pracovník CHKO Jeseníky a můj někdejší spolužák z lesnické školy Ing. Karel Kavalec.

Na území ČR bylo zjištěno 25 druhů vrb. Některé z nich navíc vytvářejí poddruhy nebo se vzájemně kříží, a tak se vyskytují

i kříženci. Jejich určení proto bývá občas nesnadnou záležitostí. Vrby nás upoutají svými stříbřitými kočičkami v předjaří a brzy

z jara, kdy ještě nemají listů. Naopak vrba pětimužná nepřehlédnutelně vyniká až na podzim po opadu listů. Její keře nebo

stromy bývají od konce října nápadně ozdobeny velkými bíle ochmýřnými jehnědami visícími na dlouhých stopkách. Drobná semínka přichycená ke chmýří bývají roznášena větrem do okolní přírody většínou až v zimě. Vrba pětimužná roste ve vyš-

ších polohách na podmáčených bahničitých půdách a nemá hospodářský význam. Avšak na podzim je velmi estetickým prvkem v naší přírodě a určitě do ní patří. Právě v tomto období je možné najít a prohlédnout si vrbu pětimužnou na okrajích luk mezi Žďárským Potokem a státní silnicí nebo v nivě řeky Moravice mezi Malou Štáhlí a Dolní Moravicí. Našel jsem ji také u Malé Morávky a v Nové Vsi. Pokud bychom se přesunuli do světa pohádek a pověstí, potom v Jeseníkách byla vrba pětimužná nejspíš kadeřnicí Praděda a ten jí za dobré služby daroval do vínku trochu svých stařeckých bílých vousů, kterými se tato vrba pyšní dodnes.

Foto a text: Miroslav Král

Zaměstnanci krajského úřadu MSK uspořádali sbírku potravinové pomoci

V týdnu 15.-21. října proběhl cyklus akcí „Dnů proti chudobě“. Zaměstnanci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje se do něj zapojili již druhým rokem. Ve spolupráci s Potravinovou bankou v Ostravě, o. s., uspořádali sbírku potravinové pomoci.

Sbírka potravinové pomoci se každoročně koná 17. října u příležitosti Mezinárodního dne za vymýcení chudoby. Cílem je sběr potravin, které budou poskytnuty potřebným, např. matkám s dětmi v azylových domech nebo osobám bez přístřeší. Zaměstnanci krajského úřadu darovali především potraviny trvanlivého charakteru, jako je dětská výživa, kaše, piškoty, cukrovinky, cukr, mouka, luštěniny, rýže, olej, instantní polévky, čaj, káva, kakao, sirupy, džemy, konzervy apod. Vybrané věci byly předány Potravinové bance v Ostravě, která je v rámci svých služeb distribuuje mezi potřebné v našem kraji ve spolupráci s pomáhajícími organizacemi, např. Armádou spásy, Charitou Ostrava, Slezskou diakonií, Renarkonem, Diakonií ČCE nebo Novou šancí.

Zaměstnanci Krajského úřadu MSK v roce 2011 vybrali více než 170 kg potravin. V letošním roce Moravskoslezský kraj rovněž finančně podpořil provoz

Potravinové banky v Ostravě, o. s., dotací ve výši 150 tis. korun a Dny proti chudobě dotací ve výši 20 tis. korun.

Akce probíhá v celé České republice v rámci kampaně Česko proti chudobě. Jde především o setkávání osob sociálně vyloučených, pracovníků neziskových organizací a politiků s veřejností. Motivací kampaně jsou i statistiky OSN, které uvádějí, že jedna miliarda lidí hladově nebo že každý čtvrtý obyvatel planety nemá přístup k elektřině.

„Řada legislativních opatření v poslední době negativně dopadá na ty skupiny obyvatel, kteří jsou na hranici životního minima. Dosavadní systémy u lidí nad hranicí chudoby podporovaly takové vzorce chování, jež usilovaly o jejich samostatnost a snahu zlepšit své postavení. Samosprávy mají v otázkách prevence chudoby značně omezené kompetence. Moravskoslezský kraj se soustředí na zajišťování prevence chudoby a řešení jejích následků zejména prostřednictvím sítování sociálních služeb a podpory navazujících instrumentů,“ řekl k problematice vedoucí odboru sociálních věcí krajského úřadu Daniel Rychlík.

Ing. Dagmar Pacutová,
odbor kancelář hejmana kraje

toto je plocha 1/4 A4 pro Vaši reklamu

Ceny plošné inzerce

BAREVNÁ INZERCE	
celá strana A4 barevné obálky.....	4 400 Kč
1/2 strany A4 barevné obálky	2 200 Kč
1/4 strany A4 barevné obálky.....	1 100 Kč
ČERNOBÍLÁ INZERCE	
celá strana A4	2 000 Kč
1/2 strany A4	1 000 Kč
1/4 strany A4	500 Kč
1/6 strany A4	350 Kč
1/8 strany A4.....	250 Kč

Možnost slevy 10 % při opakovaném zveřejnění inzerce bez grafické úpravy nejméně 5x za sebou. Cena grafického zpracování je podle obtížnosti a velikosti inzerce od 100 Kč.

Soukromá řádková inzerce

Soukromá řádková inzerce je zpoplatněna částkou 10 Kč (max. 250 znaků), za rámeček nebo foto se příplácí 20 Kč.

Tel.: 732 102 489; 554 230 459
E-mail: rymhor@seznam.cz *Redakce*

Redakce přijímá závazné objednávky na novoroční přání do připravovaného historického speciálu a předvánoční reklamy do posledního řádkového vydání

Sport

Letošní seriál Hyundai Cup 2012 skončil, poháry byly rozdány

Jezdci auto-hobby-crossu v sobotu 27. října v restauraci Karolína v Janovicích oficiálně ukončili seriál Hyundai Cup 2012. Organizátoři vyhlásili výsledky soutěže a předali poháry vítězům v jednotlivých kategoriích.

V úvodu vyhlášení výsledků zhodnotil průběh závodů hlavní organizátor Jan Dohnal. Poukázal na nedostatky, kterých by se v budoucnu měli pořadatelé vyvarovat, a vyzdvihl velkou obětavost ostatních členů pořadatelského týmu, zejména Jiřího Rottera a Miroslava Šuby, a dalších členů - p. Šišky, Petřika,

Kolomazníka a Sigmunda. Poděkoval rovněž všem traťovým komisařům. Z úst Jana Dohnala dále zaznělo poděkování všem sponzorům, kteří se na pořádání závodů aktivně podíleli. Generálním sponzorem byla firma Auto Lašák Rýmařov, autorizovaný dealer vozů Hyundai, dalšími sponzory firmy Bobsport Bronislava Rektorka, Nábytek Polách, BP Design Ladislava Baslara, Voda, plyn, topení Jiřího Vavrouška, Voda, plyn a topení Miloše Bednáře a firma JWR Petra Jazudka.

Jan Dohnal zdůraznil, že pro po-

řadatele je na prvním místě bezpečnost jezdců, a tomu se podřídí v příští sezóně všechna pravidla i technické zabezpečení trati. Pro příští sezónu je zatím přislíbena technická výpomoc při krojení trati od Městských služeb Rýmařov, o této skutečnosti se vedou další jednání. Dále zaznělo, že v příští sezóně by se měla otevřít nová divize D5, která umožní start v závodě jezdcům s vozidly s tzv. samosvorem. Novinkou bude také povinnost každého jezdce mít u odstaveného závodního vozu ve stájovém boxu plechovou vaničku umístě-

nou pod motorem vozidla pro případný únik provozních kapalin. V den předávání cen vítězům (27. 10.) se měl jet volný závod Auto Lašák Hyundai Cup Rýmařov bez rozdílu obsahu motoru, ovšem výrazné ochlazení a první sněhový poprašek přiměly pořadatele tento závod přeložit na sobotu 3. listopadu.

Setkání všech závodníků bylo završeno slavnostním předáním pohárů a cen do pátého místa jednotlivým závodníkům. Konečné pořadí v jednotlivých divizích uvádějí tabulky.

JiKo

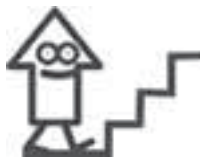

Jan Dohnal předává poháry nejstarším účastníkům závodu

Hlavní pořadatelé závodu: zleva Miroslav Šuba, Jiří Rotter a Jan Dohnal, děkuje jim zastupitel města Alfréd Heinisch

Akreditované rekvalifikační kurzy

**Účetnictví
Mzdové účetnictví
Daňová evidence
Základy podnikání**

Kurz „Účetnictví“ začíná 10. 9. 2012
v Bruntále.

Pořádá: Ing. Lenka Kozáková
Kontakt: telefon 776793398,
lenka.kozakova@seznam.cz
www.kurzy-ucto.cz

Konečné pořadí D1:

1. místo: A. Heinisch
2. místo: J. Pavčo
3. místo: V. Palát
4. místo: F. Zachara
5. místo: Z. Vilímek

Konečné pořadí D2:

1. místo: O. Lalák
2. místo: M. Šuba
3. místo: J. Rotter
4. místo: P. Skoumal
5. místo: J. Šimek

Konečné pořadí D3 - ženy: Konečné pořadí D4 - motočtyřkolky:

1. místo: J. Horáčková	1. místo: J. J. Žák
2. místo: H. Skoumalová	2. místo: F. Horáček jun.
3. místo: M. Vilímková	3. místo: P. Hrabal
4. místo: L. Oborná	4. místo: D. Horáček
5. místo: Z. Skoumalová	5. místo: L. Konečný

Vydavatel: Středisko volného času Rýmařov, Okružní 10, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 211 411, <http://www.rymarov.cz/mesto>
Neoznačené foto: Redakce. **Uzávěrka dne:** 25. 10. 2012. **Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů. Odpovědný redaktor:** Mgr. Jiří Konečný.
Redakční rada: Ing. Miloslav Marek, Bc. Leona Pleská, Mgr. Vladimír Stanzel, Mgr. Marek Bocián. **Adresa redakce:** Bartákova 21, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 230 459, mobil: 732 102 489, e-mail: rymhor@seznam.cz. **Vyšlo dne:** 2. 11. 2012.
Příspěvky laskavě zasílejte nejpozději do 8. 11. 2012. Další číslo vyjde 16. 11. 2012. Grafická úprava novin: Tiskárna APRO Bruntál, Ruská 10, 792 01 Bruntál, tel./fax: 554 23 00 27, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017. **Cena 15 Kč**

Ocenění vítězové v jednotlivých kategoriích auto-hobby-crossu

**Pily, foukače a křovinořezy
se slevami až 4.000 Kč.**

Akce trvá od 15. 9. do 30. 11. 2012.

**prodejna Malá Morávka 213
tel.: 554 273 209, 723 912 274
Po - Pá: 8.00 - 12.00, 13.00 - 16.30**

ČESKÁ STRANA
SOCIÁLNĚ DEMOKRATICKÁ

PODĚKOVÁNÍ VOLIČŮM

Jménem místní organizace České strany sociálně demokratické i jménem svým Vám, voličům, děkuji za hlasy, které jste nám dali ve volbách do krajského zastupitelstva Moravskoslezského kraje. Práci v krajském zastupitelstvu chápeme jako službu občanům ve prospěch rovnoměrného rozvoje kraje a budeme se snažit v rámci možností prosadit naše regionální priority.

Děkuji všem voličům, kteří mi v letošní těžší konkurenci dali preferenční hlasy, jichž si osobně velmi vážím. Poděkování si rovněž zaslouží celý realizační volební tým a členové MO ČSSD Rýmařov za práci při přípravě a v průběhu voleb.

Děkuji, máme na co navázat.

Ing. Jaroslav Kala,
předseda MO ČSSD Rýmařov

Plánujete dát letos pod stromeček
NĚCO ÚŽASNÉHO?
 Právě teď
 je vhodný čas se k nám přijít poradit
 o zakázkové výrobě unikátního a originálního šperku pro Vaše
 milované. • Poradíme Vám s výběrem druhu šperku. • Zpracujeme
 design. • Pokud chcete, zpříjemníme vám cenu výkupem Vašeho
 starého zlata protihodnotou. • Vyrobitme jedinečný šperk, který u
 stromečku vykouzlí úsměv, jaký dokáže vytvořit jen

SPLNĚNÝ SEN.

DIAMANT
 v dárkovém balení
 s certifikátem již od **1000,- Kč**

... I Ježíšek Vám může nadělit kameny

 MATUSKA
 Husova 3, Rýmařov, tel: 773101241, 602720331
www.prsteny-matuska.cz

CNC broušení SK pilových kotoučů

BeA® CERTIFIKÁT 100%

WMT
WOODMETAL
TECHNICS s.r.o.

Woodmetatechnics s.r.o., 8. května 1302, 795 01 Rýmařov
 tel./fax: +420 554 211 338, email: wmt@atlas.cz, www.woodmetal.cz

PRODEJ, BROUŠENÍ A SERVIS
 DŘEVOOBRÁBĚCÍCH NÁSTROJŮ
 PRODEJ ELEKTRICKÉHO NÁRADÍ
 KOVOOBRÁBĚNÍ

POZVÁNKA NA SVATOMARTINSKÉ HODY 9.11. - 11.11.2012

Svatý Martin přijede, husičku Vám přiveze, my jí dobře
 upečeme a Vás krásně pohostíme.

Svatomartinská zábava: sobota 10.11. od 19 hodin

OCHUTNÁVKA SVATOMARTINSKÝCH VÍN
 MOTOREST ZÁSTÁVKA, ŽDÁRSKÝ POTOK 63, 795 01
 REZERVACE NA ☎ 605 238 087, 554 295 194

Find us on Facebook
www.facebook.com/MOTOREST